

БЪЛГАРСКИ КНИЖИЦИ.

Часть II

1860 Августъ

Книжка втора

НЕЩАСТНАЯ ФАМЕЛІЯ БЪЛГАРСКА ПОВѢСТЬ.

Продълженіе отъ год. 3, ч. 2, кн. 15 стр. 199.

— Ужасно! извика Петръ съ растреперанъ гласъ.

„Това ново нещастіе, продължи Вълку, принуди мя да додѣ въ тѣзи пустини, защо стари хора увѣряватъ, чи кой стѣпи въ това мѣсто, никогѣ веки не ся враща . . . тукъ умира, и азъ ся надѣвахъ да намѣримъ тукъ смъртъ . . . нѣ увы! самодивы были по милостивы отъ челоуѣцы! . . .

— Да, каза Петръ, кѣту скры смѣщеніе си: самодиви сѣ по милостивы и ще ти помогнатъ, ще тя утѣшатъ.

„Ще ми помогнатъ! ще мя утѣшатъ! извика Вълку съ радостно удивленіе.“

— С'утрѣ ще видишъ сынове си освобождены.

„ Възможно ли ?“

— Самодиви незнаѣтъ лѣжж . . .

— Да, незнаѣтъ, повтори Влади.

„ Вѣрвамъ, каза Вълку, нѣ не ся надѣмъ . . .

— Надѣвай ся . . . иди и утѣши женѣ си.

Слѣдъ тѣя думы Петръ ся скри въ единъ потаенъ ѡгънъ.

То също направи и Влади.

Вълку ся замая, кѣту видя чи неговни странни събесѣдницы изчезнахъ за въ единъжъ. Той ся прикрѣсти набожно и каза полечка:

„ Самодивы ще ми помагѣтъ ! . . О Боже ! да ся надѣвамъ ли ?
Азъ додохъ тукъ да търсѣмъ смъртъ, а приѣмамъ животъ . . . приѣмамъ надеждѣ ! и отъ кого ? — Отъ самодивы, кои могатъ сичко да направѣтъ ! . . .

Съ тѣя думы, Вълку излѣзе отъ минимое самодивеско жилище и си отиди радостенъ къмъ Прѣславъ.

Слѣдъ кѣту измина Вълку, Петръ и Влади влѣзохъ въ тѣ стаѣ, въ коиѣ сѣдахъ предъ да доди Вълку. Тѣ сѣднахъ пакъ на мѣста си, и Петръ, кѣту въздѣхна дълбоко, каза на Владе:

— Виждашъ ли, Владе, чи и Вълку, заедно съ сичко си семейство, търпи голѣмы нещастія ?

— И отъ никѣдѣ нѣма помощи ! съ горестъ каза Влади: Ами защо не му казахмы ный кои смы ?

— Защо то, ако бѣхмы му казали, той нещеше да си иди съ такъвѣзи радость. А сега той ны има за по горны отъ смъртны и ся надѣва, защо то мысли, чи ный можи сичко да направимъ.

— Ный ся общахмы, чи ще му помогнимъ, ами какъ ? у насъ нѣма нары да му дадемъ . . .

— Богъ е милостивъ, Владе, Той ще ти помогни да утѣшишъ чича си Вълка. Ты имашъ вѣрнѣ и храбрѣ дружинѣ . . . съ неѣ ты ще можишъ освободи братовчета си.

— Колко си добър, татко! каза Влади съ радостенъ гласъ. Мои другари сѣ юнацы . . . тѣ ще освободѣтъ . . .

— Тукъ юначество не ще помогни, пѣ хитрость. Время минава... дойди да тя благословиш и върви . . . върви да освободишъ братовчета си.

Слѣдъ полвинъ часъ Влади, съ пушкѣ на рамо, съ ножъ и пищови на поясъ, излѣзе отъ мнимое самодивско жилище, кѣту напѣваше юнашкѣ пѣсень.

IV.

Заговоръ.

Утро бѣше тихо и прѣятно. Вѣтръ ставаше ту тихъ, ту сяленъ; по нѣкогашъ съвсѣмъ затихваше, а по нѣкогашъ пакъ завѣваше силничко. Птицы начинахъ отъ тукъ отъ тамъ да издаватъ прѣятни гласове. Тукъ тамъ начинахъ да ся чуватъ овчарски свирни, блѣ нѣ на овцы и лай на овчарски кучета. Божя птичка — веселая Чихвърлига забавно ся издигане къмъ облацы, кѣту издаваше прѣятни и въ жалость приводящи звукове. Тя, сѣкашъ, чи славеше въ своѣхъ неподражаемъ пѣсень Всеблагаго творца, и ся виждаше, чи съ не-търпѣніе чака изгряваніе слънца и за то ту ся скриваше въ гѣстыя облацы, ту ся спускаше на долу, кѣту стрѣлъ, и жално чивюлигане . . . На това жално чивюлиганіе, отвѣщаваше отъ отдаленнай гѣстѣ горѣ, гордый Слазей съ своѣхъ гармоническѣхъ, и въ вѣсторгъ приводящъ, пѣсень.

Въ това прѣятно утро, отъ село Прѣславъ, излѣзе единъ младъ чилѣкъ и ся упѣти къмъ ближнай горѣ. Той вървеше забавно и на блѣдно му лице бѣше запечатлена глѣбока печаль . . . У него, освенъ единъ дълъгъ сопъ, нѣмаше, повидимому, никакво оръжіе. Той ся съдружаваше отъ едно голѣмо чърно куче, кое, за да развесели ступама си, бѣгаше ту напредъ ту назадъ и издаваше радостенъ лай.

Този младъ члѣкъ бѣше Влади—Петровъ сынъ. Той ходи да събира дружинѣ си п отъ любопытство замина и въ Прѣславъ да види що прави чичю му Вълку. Кога влѣзи въ Прѣславъ, Влади бѣше веселъ; нѣ излѣзе отъ тамъ печаленъ — както го видѣхмы. . .

Кѣту възлѣзе на близнаѣ горѣ, до дѣ ся простирѣтъ развалины стараго Прѣслава, Влади ся поразн отъ пріятно зрѣлище: Предъ неговъ взоръ ся представи Прѣславская равнина съ сичкѣ своѣ пышность. Окружена отъ сички страны съ зеленолиственнѣ горѣ, тя бѣше очарователна. Поверхность ѣ бѣше покрита съ мѣкѣ зеленѣ трѣвѣ и разноцвѣтны благовонны цвѣта. Рѣка Камчикъ, подобно на сребрнѣ змѣѣ, кривеше ся по таѣк равнинѣ и съ свое шумѣніе отвѣщаваше тихому сѣверному вѣтру, кой ѣ правеше да показва малки си вълны, подобны на малки снѣжны лебеды . . .

Слѣдъ нѣколко минути, свѣтлѣваа зора, предвѣстница на прекрасенъ день, отвори величественны вѣсточны двери, отъ кои ся показа горделивое слънце, увѣичано съ разноцвѣтны блѣстящи вѣтци. . . . Негово появленіе съвършено съживи всеѣ спящаѣ природѣ: птици начнахѣ да пѣѣтъ по грѣмко и по сладко; пріятны пастирски свирны начнахѣ да ся чувѣтъ отъ всякѣ странѣ . . . съ единѣ рѣчь сичко бѣше будно . . .

Отъ това пріятно зрѣлище на Владеви очи ся показахѣ слъзы, кои той напразно ся мѣчеше да скрѣѣ и, кѣту неможи, той имѣ дади волѣ и начала съ гласъ да плачи.

И Владевъ плачъ бѣше горестенъ

Величественное зрѣлище природы, вмѣсто да възбуди въ него радостны чувствованія, то възбуди горестъ и плачъ. Но Влади плачеше не за себя, а за толкось нещастны, кои, кѣту ся обременены съ тяжки страданія, несмѣѣтъ да дигнѣтъ очи и да ся наслаждавѣтъ отъ веселящаѣ ся природѣ.

Това мислеше Влади и плачеше.

Нѣ, за въ единѣжъ, кѣту чи нѣщо важно му доде на умъ, той очисти слъзы си и каза:

Векъ часъ има какъ азъ сѣдижъ тукъ, а еще никой не ся явива

Послѣ, той сѣдна до едно дърво, зе Гюка (тѣй ся зовеше чърноє куче) въ рѣцѣ си и ся замисли:

„ С’утрѣ — мислеце си той — с’утрѣ тѣ ще бѣдѣтъ или свободны, или не ще ги има вѣче на свѣта. Недай, Боже, да ся случи послѣднее ! Ами ако ся случи ? Какъ ще ся явижъ предъ таткувы очи ? Той може въ него часа да умре, и азъ трѣба да ся убиѣж ! . . . “

Слѣдъ това размышленіе, той издигна очи си на горѣ и каза съ гласъ:

— Боже ! Защо сѣ толкози нещастія на нашъ родъ ? Дѣдо ми, татку ми, чичюви ми и братовчета ми търпѣли толкосъ и се еше търпѣтъ ! . . . Да ли тѣй много сѣ Ти разгнѣвили ?

При тіа думы, отъ Владевы очи ся излѣхѣ безбройны сълзы. Той можеше еше да продължава това си жадно вѣсклицаніе, нѣ. Гюкъ кой бѣше засналь въ рѣцѣ му, за вѣ едиѣжъ скочи и силно залаи.

Влади ся възви и на лице му ся показа удивленіе: Задъ него стоеше правъ единъ старецъ, кой бѣше турилъ рѣцѣ си на грѣди си и внимателно гледаше Влади. Той бѣше Вълку.

— Азъ мисляхъ, каза той на Владе, чи само азъ сѣмъ нещастенъ, пѣ увы ! то имало и други, кои кѣту меня оплаквѣтъ дни си !

Влади макаръ да позна чичя си, нѣ не рачи да му ся кажи кой е, а кѣту стана, каза му съ нажаленъ гласъ:

— Ахъ, старче, можн ли да не оплаквамъ дни си, кѣту

— Знамъ, знамъ, каза старецъ, кѣту прекъса думѣ му: Азъ слушахъ сичко що ты хортуваше сега Нѣ, юначе ! ты тука самъ, а пѣмашъ никакво оружіе върху си !

Кѣту казваше това, Вълку измъкна отъ пояса си дълъкъ ножъ.

— Какво ще правишъ старче ? Запыта го изумленный Влади.

— Ный ще погинимъ, каза Вълку, нъ ще умремъ, кѣту Българе. Земи, юначе сопъ си и ся готви да ся защищавашъ съ нейъ . . .

Въ това време грѣмнахъ нѣколко пушки и ся чухъ страшии гласове:

„ Тукъ ся и двама, хемъ сами ! “

Чакъ сега Влади позна, чи разбойници го забиколили. Вмѣсто да ся уплаши, той извади отъ пояса си двѣ кѣ си гарабины, подади едикъ на Вълка и му каза съ весель гласъ:

— Ты право каза, старче, чи ный ще умремъ кѣту Българи . . да умремы !

Крушумы отъ гарабины имъ свалихъ два разбойника; нъ въ тѣ минутѣ развыкахъ ся други разбойници съ радосте нъ гласъ:

„ Сега, сега ! тѣ испразнихъ оружія си ! “

Влади и Вълку погледнахъ единъ други съ изумленіе и ся чудяхъ какво да правѣтъ. Слѣдъ минутѣ, Вълку погладн лице си и каза спокойно:

— У меня има ножъ, а у тебя — дългъ сопъ, ще ся защищавамъ дору паднимъ

Той еще не бѣше свършилъ послѣдния думы, кога 10 едры Яничарина нападнахъ на нихъ съ голи ножове.

Влади и Вълку ся защищавахъ мѣжественно; нъ какво можихъ да сторѣтъ двама, противъ десять мина въоружении Яничарина? Вълку уже пловеше въ кръвь си, кога Влади погледна, чи надъ главѣ му висѣтъ три окръвавлены ножа, кон веки готови бѣхъ да паднѣтъ врѣху му; нъ въ тѣ минутѣ блѣснѣ ся нѣщо си предъ очи му и тѣ, кон държахъ страшии и неумолимы ножове надъ главѣ му, прострахъ ся безъ главы на покритѣхъ съ кръвь трѣхъ.

Влади много ся почуди, кѣту видя, чи отпредя му, вмѣсто разбойници, стоѣтъ нѣколко мина отъ неговѣ вѣрни и храбрѣ дружинѣ. Тѣ сички държахъ въ рѣцѣ си голи ножове отъ кон капешѣ кръвь.

— Помѣтко ! извика Влади, кѣту прегърна едного отъ дружинѣ си: Ты мя избави отъ лѣвѣ смърть ! Какъ да тя благодарѣ ?

— Меня не трѣба да благодаринѣ, рече Помѣтку: нѣ куче си Глока: Защо ако да не бѣше Глокъ, ты сега щещъ да си на онзи свѣтъ

— Глокъ ? не можн да бѣди ! Той, туку кѣту доди при меня Вълку, изгуби ся отъ предъ очи ми

— Вълку нима той бѣше при тебя ?

— Ахъ, Боже мой ! каза Влади съ растреперенъ гласъ: азъ го и забравихъ ! . . . За Бога, дружина, вижте да но е живъ.

При мысль, чи Вълку можн да е убитъ, Влади поблѣдня и ся растренера. Той бѣше съгласенъ по добръ да убѣйтъ него, нежели чича му.

— Ахъ, той убитъ ! извика Влади, кѣту видя, чи пять крачки отъ него, на далечъ, Вълку, покрытъ отъ кръвъ, лежи кѣту мъртавъ. Убитъ, убитъ ! повтори Влади и падна безъ чувства.

Кѣту ся свѣстн, той повърти насамъ на татакъ мѣтны си очи и, кѣту заглѣда Помѣтка, каза му съ слабъ гласъ:

— Помѣтко ! живъ ли е Вълку ?

— Живъ, радостно каза Помѣтку; нѣ той тѣй е сега слабъ, щото трѣба барнѣ най малко единъ часъ да поспи спокойно . . .

— Тукъ ли е той? азъ искамъ да го видя, каза Влади, кѣту ся мѣчещи да стани.

— Вълку сега е въ Прѣславъ, Владе, нѣ не бой ся: неговы раны не сѣ опасны, както и твои . . .

— Нима азъ сѣмъ раненъ?

— Ты имашъ три раны въ грѣди си, нѣ тѣ никакъ не ся опасны. Азъ ги умнихъ и ги свързахъ добръ . . .

— Благодаря ти, Помѣтко. Ты довтаса съ время . . нѣ, струва ми ся, чи ты ми казваше, чи азъ трѣба да благодаря Глока, защо, ако да не былъ той . . .

— Азъ право казахъ.

— Чи какъ ся случи това ?

— Ный спокойно вървехмы къмъ назначенное мѣсто, какъ за въ единѣжъ видѣхмы, чи сръпцу насъ иди Глокъ съ окървавенѣ мурда. Той, кѣту ся приближи до насъ, зала' силно и бържишкомъ доди на насамъ. Въ то время гръмнахъ нѣколко пушки. Слѣдъ пять минуты гръмнахъ еще двѣ и ный съ удивленіе видѣхми, чи отъ гѣсталака излазіѣтъ десять мина съ пожове въ рѣкѣ и отиваѣтъ къмъ това мѣсто . . . Азъ чухъ Глоковъ гласъ и, благодареніе Богу, отървахъ тя.

— Моя дружина е върна, каза Влади, кѣту стана: нѣ дѣ е тя ? азъ никого не виждамъ ! . . .

— Ты е хе тамъ въ оизи гѣсталакъ, каза Помѣтку, кѣту покази къмъ близнаѣ горѣ: Азъ ся страхувахъ да не ти стани лошево, кѣту видишь около себя си въоружены хора, та за то ги проводихъ тамъ . . .

Влади нѣколко минуты стоя умыслеи. Нѣ за въ единѣжъ той поблѣднѣ улови Помѣткувъ рѣкѣ и му каза протяжно:

— Ты блѣдѣи, Помѣтко! Рѣка ти гори кѣту огнь . . . да не ся е случило нѣкакво нещастіе? нѣкой стъ мойѣ дружинѣ да не е ранонѣ или убить?

(Слѣдѣа.)

ОТГОВОРЪ

НА СЛОВО ТО НА ГОСПОДИНА С. КАРАѲЕОДОРИ.

(Продължение отъ бр. 15 стр. 219.)

Тѣзи думи щѣха да сѣ, безъ съмнѣніе достаточни за ѣдинъ чловѣкъ, кой-то не ще да испитва работѣ-тъ по на дълбоко; но ся слага просто на утвържденія-та на мѣдрій-тъ имъ съчинитель, кой-то ся прѣдполага добръ да знай исторіѣ-тъ; но Българе-тъ, кои-то сѣ много до сега пострадали отъ тѣзи системи и кои-то сѣ осѣждатъ да пострадаѣтъ негли и за напредъ іоше много, лесно не ся утѣрѣжатъ, но искатъ по търпѣливо да издирѣтъ, до колко тѣ сѣ съгласни съ священни-тъ правила на православнѣ-тъ църкви, съ исторіѣ-тъ и съ добрій редъ, който най много желай да введе честно-то ни Правительство, както въ църковни-тъ, тѣй и въ граждански-тъ работи на всички-тъ си поддани.

Въ имя-то прочее на тѣзи маловѣрни наши съотечественници, ній, като дирхми, намѣрихми, и като намѣрихми, казвами, чи всичко-то което утвърждава Г. Ст. Каратеодори и отъ кое-то ся собствено интересуватъ Българе-тъ, іе друго яче, отъ както го прѣдставлява господство ю.

Не іе истина, чи избраніе-то на митрополити-тъ, или по добръ да ся рече, на архіерей-тъ въобщо іе бывало по епархіи-тъ само *въ апостолски-тъ и малко по дирни връжена*, но іе бывало до тогава, до когато цариградски-тъ патріарси, като нѣмало нито Синодъ нито другій нѣкой да ограничава властолюбіе-то имъ, малко по малко възложили рѣкъ връхъ епархіи-тъ, въ кои-то не сѣ имали право нито да избиратъ нито да рѣкополагатъ, и като само-

волю стапжли монарси, усвоили канонически-тъ прѣимущества и правдини на жителѣ-тъ по епархіи-тъ и на архіереи-тъ, найпаче въ обстоятелства, когато онеправдании-тъ не сж могли да ги забранѣтъ; веки сега като подъ широкѣ-тъ стѣнкѣ на държавитѣиши-тъ нашъ царь ги търсіѣтъ, желаючи да ся върѣтъ въ древнѣ-тъ каноническій редъ на църквѣ-тъ, онѣзи, кои-то ся въртѣтъ около патріархъ-тъ, имъ отговарѣтъ, чи този редъ не трѣба да ся възвѣрне, защо-то отдавна *прѣстанѣлъ да сществува !* безъ да имъ кажѣтъ, въ коѣ именно епохѣ, по кое съборно или друго нѣкое църковно правило и за коѣ именно причинѣ је прѣстанѣлъ да сществува той. Тѣ не можеж да ни покажѣтъ епохѣ-тъ, защото както рекохми, избирателно-то право малко по малко ся отнело отъ епархіи-тъ, безъ да исчезне съвършено и дору до днесъ. Не ни показвѣтъ нѣкое съборно или църковно правило за унищожене-то му, защо-то нѣма дѣйствително таквояъ правило.

Прѣмѣчавѣтъ най послѣ и истиннѣ-тъ причинѣ на унищожене-то му, защо-то тази причинѣ је съвършено самоволка и извѣра отъ властолюбіе-то и отъ заражѣ-тъ съ свѣтскѣ власть на онѣзи, кои-то сж го за свой интересъ унищожили и присвоили. Гдѣто ни прѣдставлявѣтъ, като за причина, онова, чи сж были случвали (при избранія-та въ епархіи-тъ) смущенія и междуособни боеве до проливаніе на кръвъ, това не је причина, но прѣдлогъ, защото тѣзи смущенія, като ставали отъ долині-тъ народъ, юще въ отколѣшини-тъ врѣмена дали поводъ да ся нехвѣрли този народъ, спрѣчь безчинно-то множество отъ избранія-та (1), но не да ся от-

(1) Пр. 13 на Лаодик. съб. (въ 364 год.): „за да ся не позволява на безчинно-то множество да избира онѣви, които ще бѣдѣтъ пріети въ слященнѣ-тъ чинъ.“ Ето какъ толкува това правило мѣдрѣи-тъ и добродѣтелнѣи-тъ Никодимъ: „възбранява това правило долині-тъ народъ и безчин-

неме избирателно-то право и отъ по почтепни-тъ мѣряне и отъ епархін-тъ, кои-то сѣ го дѣйствително имали прѣзъ цѣли вѣкове, слѣдъ нехвърляніе-то на долній-тъ народъ, както си рече.

За да изіяснимъ и докажемъ думи-тъ си срѣщу видимо-то отричаніе на Г. Ст. Каратеодоръ, нужда іе да приведемъ слѣдующи-тъ факти:

1) Сами святи-тъ апостоли, колко-то пѣти прѣдстоѣло да ся избере апостолъ, архіерей или прѣстъ діаконъ, не правѣли това сѣми, но свиквали на събраніе всички-тъ вѣрни, и всички-тъ наіедно извършвали избраніе-то или по жребій, или чрезъ гласоподаваніе (1)

2) Сами-тъ божествени апостоли заповѣдвѣтъ въ заповѣди-тъ си, съчинени отъ святаго Климента, Епископа Римскаго, кои-то ще ся рѣкополагѣтъ за епископи първо да ся избирѣтъ отъ всичкій-тъ народъ, отъ священство-то, и отъ присущи-тъ епископи на епархіѣ-тъ (2).

ни-тъ множества да подавѣтъ гласове и да избирѣтъ онѣзи, които ще ся рѣкополагѣтъ, священници (или и архіерей). 1) защото тѣ прѣдварително трѣбва да ся избирѣтъ отъ архіерей-тъ и соіерей-тъ, а послѣ да ся одобряватъ и отъ народъ-тъ; 2) негли чи по разуми-тъ и по благоговѣи-тъ мѣряне трѣбва да участвуваѣтъ заіедно съ епископи-тъ и священници-тъ въ избраніе-то на бѣдущій-тъ си священникъ (или архіерей), но не и долній-тъ, безчинній-тъ народъ, поради кавги-тъ и босве-тъ, кои-то могатъ да ся пораждаѣтъ при гласоподаваніе-то, кога іедни искѣтъ тогозѣ, а други оногозѣ. “ Както и да іе, настояще-то правило не дума никакъ, чи избранія-та трѣбва да ставѣтъ не по епархіи-тъ, но въ Патріаршіѣ-тъ.

1) Глѣд. дѣян. апостол. гл. 1, 15—26, гдѣ-то іасно ся различава избраніе-то отъ рѣкоположеніе-то коє-то ся извършвало исклучително отъ апостоли-тъ или архіерей-тъ. Евсев. църк. истор. кн. II глава 1 и 24 год. на Барон. лѣтописъ Т. I стр. 192.

(2) Той приповѣдаи тука поради нейпѣ-тъ важность цѣлѣ 4-тъ главѣ „ за

3) Триста-та и восемнайсетъ отци на първій-тъ святий всееп-скій съборъ (год. 325) опрѣдѣлиа съ 4-то правило „ епископъ-тъ да ся избира отъ всички-тъ въ епархіѣ-тъ събрани наедно епи-скопи“. А ако је мѣсто да ся съберѣтъ всички-тъ наедно или по нѣкоѣхъ повудителнѣхъ причинѣхъ, или по дальность-тъ на нѣтъ-тъ, то-гава три баремъ присущи епископи, като ся прѣдварително споразумѣхътъ чрезъ писма съ отсутствующи-тъ и земѣтъ съгласіе-то имъ, да извършѣтъ рѣкоположеніе-то, а потвѣрженіе-то на туй що става да дава винаги митрополитъ-тъ на всѣхъ епархіѣхъ.

рѣкоположенія-та „ отъ 8 книгъ на речення-тъ заповѣди. Ето какъ је тя :

„ Като шій, 12 апостоли господни, сми наедно, заповѣдаваи божествен-ни-тъ си распорежданиѣ, въ съприисѣтствіе-то на избраній-тъ сосудъ, Павла, съ апостола нашего, на Іакова епископа, и на други-тъ священници и седемъ діакони.

„ Првъ възъ Петъръ хортуваѣхъ: за епископъ да ся рѣкополага, какво-то въ прѣдидущѣхъ-тъ книгъ (книг. 2) всички наедно заповѣдахми, оѣзи, кой-то је въ всичко безъ укоръ и избранъ по достоинство отъ всичкій-тъ народъ. Като ся той наименува и одобри, *събранный-тъ народъ заедно съ священ-ство-то и въ присѣтствіе-то на епископи-тъ да си даде съгласіе-то*. Тука първій-тъ надъ всички-тъ да попита, *священство-то народъ-тъ, то-зи ли је когото искѣхъ за началникъ*, и като потвѣрдіхъ, чи је той, пакъ да попита, *намира ли ся отъ всички-тъ* достоинъ за това голѣмо и свѣтло званіе, извършилъ ли је той кое-то иска благочестіе-то въ Бога, увар-дилъ ли је справедливость-тъ отъкъмъ человекѣн-тъ, всичко ли је добръ на-редилъ въ каѣхъ-тъ си, безъ укоръ ли је по животъ-тъ. Всички като засви-дѣтелствуваѣхъ, чи той је такъвъ, но не по прѣдубѣжденіе, но по истинѣ-тъ, като прѣдъ сѣдѣѣхъ Бога и Христа, третій пакъ да ся попитѣхъ, *досто-инъ ли је за священнослуженіе*, и като кахъ третій пакъ, чи је достоинъ, да ся попитѣхъ *всички-тъ* по между си и, като си дадохъ съгласіе-то, да ся взаимно чуждѣхъ. Послѣ каго стана мълчаніе, іединъ отъ първи-тъ епископи съ други двѣма да извърши рѣкоположеніе-то.

Също-то заповѣда и 19 правило на антиохійскій-тъ съборъ (год. 341), епископъ-тъ сирѣчь да ся избира въ епархіѣ-тъ си и да ся рѣкополага послѣ отъ трима епископи, съ одобреніе-то и подтвърженіе-то на първій-тъ имъ църковенъ начальникъ.

4) Сѣщѣ-тъ божественни отци на 1 съборъ давѣтъ съ 6 правило такавъ силѣ на общій-тъ гласъ въ епархіѣ-тъ, относително до избраніе-то на епископъ, щото ако гласоуодаваніе-то је станѣло прилично и по църковни-тъ правила, и ако противорѣчіе-то на нѣкои извѣра отъ нѣкоѣхъ частѣхъ бутѣхъ или отъ интересъ, гласъ-тъ на по много-то ще надвѣи; избраний-тъ не може да бѣде епископъ само кога и митрополитъ-тъ, сирѣчь първій-тъ църковенъ начальникъ не ся съгласява.

5) Епархіално-то избраніе на архіерей-тъ тожкоє је сѣщес-твенно и потребно, щото ако случайно въ епархіѣ-тъ нѣма избиратели епископи какво-то сега је въ повече-то митрополійски епархіи, или пакъ има само јединъ, и той, като ся повика, не дохожда, тогава митрополитъ-тъ трѣбва да повика по ближни-тъ до епархіѣ-тъ му епископи и да стане послѣ избраніе-то съ тѣхъ наједно, спорѣдъ горѣ-речено-то 13 правило на антиох. съборъ 12 на Лаодик., 6 на Сард. 13).

6) Четвѣртій-тъ вселенскій съборъ, състоящъ отъ 630 отци и свиканъ въ 451 год. , като далъ съ 28 правило на цариградскій-тъ тронъ право да рѣкополага митрополити-тъ на понтійскѣ-тъ, на азіатскѣ-тъ и тракійскѣ-тъ областъ (1) и епископи-тъ на варвар-

(1) Трѣбва да знай читателъ-тъ, чи спорѣдъ раздѣленіе-то на римскѣ-тъ имперіѣхъ, кое-то направилъ Константинъ великій и кое-то ся увардило во вѣвѣя-то на 4 съборъ и послѣ него, областъ, управленіе (διο-хисис) је като сегашній-тъ сѣялетъ, а епархія като сегашній-тъ санджакъ. Вѣско управленіе, ся раздѣлѣло на четири различни епархії, а тракійска-та

ски-тъ страни, кои-то сж до тѣзи области, счелъ за потребно, за да ся не прѣтълкува, чи реченій-тъ прѣстолю, като пріемалъ право да ржкополага реченни-тъ митрополити и епископи, земалъ и да ги избира, но да ся зцай чи избирателно-то право надлежи до епархій-тъ по древній-тъ обичай счелъ за потребно, цовтарями, да прибави: чи ржкоположеніе-то ще става отъ царигр. архіепископъ, „като стане и му ся прѣдстави нареденно-то по обичай-тъ избраніе“ (1).

7) Сжщій-тъ святій съборъ, като за да не остане никакво съмнѣніе, чи ся напълно увардјува право-то на епархій-тъ, при избраніе-то на митрополити-тъ и епископи-тъ, ся положително изразилъ за това въ шестнайсето-то си дѣяніе, кога-то прѣдставители-тъ на римскій-тъ прѣстолю, като не ся съгласявали да ся даде на цариградскій-тъ право ржкоположенія врѣхъ реченни-тъ митрополити, подбудили второ изясненіе за тѣзи прѣдмѣтъ, по слѣдствие на което велможн-тъ на императора Маркіана, като испитали работѣ-тъ, рекли: „отъ направенно-то и отъ всѣко показаніе, разбирими рабо-

на шесть: на Скитія, на долижъ Мизійж, на Емскж планинж, на Родопе, Тракийж и Европж, кои-то іе была около Византіж. По западни-тъ части, сирѣчь илирійски-тъ, македонски-тъ и славски-тъ, правѣли други двѣ управления, дакійско и македонско, отъ кои-то прѣво-то ся подраздѣлю на петь: на горніжъ Мизійж, на прибрежнжъ Дакійж, на срѣдиземнжъ Дакійж, на Дарданійж и Прѣвались, а друго-то на шесть: на горніжъ и долижъ Македонійж, Епиръ, Тессалиж, Ахайж и Критъ. Отъ двѣ-тъ по западни управления, зависими прѣво отъ римскій-тъ архіепископъ, ся състави, съ одобреніе-то на Папж Вигилія, архіепископій-та на прѣвжъ Іустиніанж или Охридъ. Четв. всел. съборъ, съгласно съ древній-тъ редъ, не далъ на цариградскій-тъ архіепископъ никакво право за сждопроизводство и ржкополаганіе врѣхъ тѣзи страни.

(1) Глѣд. прав. 28 на 4 вселен. съб. и забѣлѣжи добрѣ, чи това правяло іе основаніе на правдини-тъ и задълженія-та на всел. патриархъ, относително до туренин-тъ подъ ржж-тъ му епархій.

тж-тж тѣи: прѣди всичко, да си вардѣтъ прѣимущества-та и прѣвсходна-та честь на боголюбезнѣйшій-тъ архіепископъ старого Рима, а прѣподобнѣйшій-тъ архіепископъ Цариграда, Новаго Рима, да си ползува съ истж-тж честь, да има независимж власть да ржкополага митрополити-тъ на азіатскж-тъ, понтійскж-тъ и тракійскж-тъ области, съ този начинъ, щото, като си подадѣтъ гласоветѣ клирици-тъ на всѣкж митрополіѣ, ктитори-тъ и по знаменити-тъ мжжіе, както и всички-тъ или по много-то благоговѣнѣйши епископи въ епархіѣ-тъ, да се избира онзи, кого-то тѣ намѣрѣтъ достоинъ за епископъ на митрополіѣ-тъ, а избрании-тъ да се представявѣтъ на прѣподобнѣйшій-тъ архіепископъ цариградскій, понеже въ неговж ржкж іе да ржкополага избрании-тъ или въ цариградъ или чрезъ епитронъ-тъ си на епархіѣ-тъ. Прѣподобнѣйши-тъ же епископи по градове-тъ да се ржкополагѣтъ отъ всички-тъ или отъ повече-то епископи на епархіѣ-тъ, а утвърденіе да дава митрополитъ-тъ, спорѣдъ отеческо-то правило, безъ да си намѣсва въ ржкоположеніи-та нѣтъ прѣподобнѣйшій-тъ архіепископъ цариградскій. Това іе наша-та мисль, а св. вселенскій съборъ, като научи това що му се прѣстави, да го утвърди“.

Като речении-тъ велможни тѣи іасно и обстоятелно изложили мисль-та на упомянуто-то правило, благоговѣнѣйшии-тъ епископи изведишжъ и іединогласно извикали: *това іе праведно рѣшеніе, това всички хортували, това на всички намъ іе угодно, това іе праведно сжсденіе; нареденно-то да се държи, това іе праведно рѣшеніе; всичко-то се нареди и както трѣбва; всички стоимъ на рѣшеніе-то, всички исто-то думажи (1).*

8) Юстиніанъ, голкій императоръ византійскій, кой-то живѣлъ во врѣмена-та на 5 всел. съборъ отъ 527 до 565 год. и кой-то

1) Дѣян. съб. Т. 2 стр. 209—210.

почиталъ църковни-тъ правила по много отъ граждански-тъ закони, като утвърждавалъ и граждански рѣшенія-та въобщо на прѣднущи-тъ святи събори, утвърдилъ частно съ три особити царски закони и системѣ-тъ за избрание-то на архіереи-тъ по епархіи-тъ отъ духовни-тъ и отъ по почтенни-тъ граждани, както ся рече горѣ, за да има ти за наирѣдъ и силѣ-тъ на іединъ гражданскій законъ, съ това сажо различіе, чи сажи избиратели-тъ ще избиратъ и прѣдставляватъ на рѣкополагатель-тъ трима кандидати наиѣсто іединго (освѣтъ ако ся случи да нѣма толкова лица съ свойства, кои-то изискуватъ правила-та), а рѣкополагатель-тъ ще избере отъ тѣхъ и рѣкоположи по добрій-тъ, подъ своиѣ отговорность. Въ противенъ случай, зановѣдва законъ-тъ, да ся испажда отъ епархіи-тъ рѣкоположеніи-тъ архіерей (1).

(1) Ето рѣчь по рѣчь казанин-тъ закони на този христіанинѣишій великій царь. Іединъ отъ тѣхъ ся іе издалъ въ 528 год. и ся варди въ Кодексъ-тъ на пов. му 42 Тит: 3 кн. 1. ; а други-тъ въ 451 год. и ся намиратъ іединъ-тъ въ 123 пов. гл. 1, а другій-тъ въ 137 пов. гл. 2.

1) „ Като стоимъ твърдо въ учение-то на святи-тъ апостоли за поставленіе-то на неукоризнени архіереи, ний узаконявами съ настоящій-тъ законъ, кога ся случи да іе празенъ архіерейскій-тъ прѣстолъ на нѣкой градъ, да ся избиратъ прѣзъ гласоподаваніе отъ жители-тъ на градъ-тъ три лица, които да иматъ правѣ вѣрѣ и честенъ животъ, безъ да сѣ лишени отъ свидѣтельство и за други добрини и добродѣтели, за да ся туріж по достойншій-тъ отъ тѣхъ на епископскій-тъ чинъ “ Изд. въ край на Февр. на 528 год.

2) Узаконявами, кога стане нужда да ся рѣкополагатъ епископи, духовни-тъ и първенци-тъ на градъ-тъ, за кои-то ще ся рѣкополага епископъ-тъ, да избиратъ чрезъ гласоподаваніе три лица прѣдъ свято-то евангеліе, и отъ три-тъ лица, които ще ся избиратъ съ този начинъ, да ся рѣкополага по добрій-тъ, по миѣніе-то и подъ отговорность-тъ на рѣкополагатель-тъ § 2. А ако не ся намиратъ (както ся случавя въ нѣкои мѣста) три лица, достойни за такова избрание, позволительно іе на избиратели-тъ да избиратъ двѣ и

9) Иста-та система за избраніе-то на архіереи-тъ ся је помѣстена и въ *царски-тъ* (*βασιλική*), които сѣ были съчинени около край-тъ на 9 вѣкъ, въ царуваніе-то на Лева мѣдрій-тъ и сѣ ся употреблявали църковно и граждански до паденіе-то на византийско-то царство (1).

10) Иста-та система је помѣстена и въ само-то тѣй наречено шестокнижіе на Арменунола (2), кое-то, слѣдъ като ся је съчинено въ 1345 год., ся је пріело въ всички-тъ държавѣ византийскѣ, и ся има за единственій законъ, употребителенъ въ патриаршіи-тъ не садѣ прѣди по и послѣ паденіе-то на царство-то.

Лесно разбира всѣкій, чи тази система никакъ не щѣше да ся введе въ гражданско-то законодателство и прѣзъ три-тъ послѣдни епохи, *свѣдѣсно*, както ся хортува, *свѣдѣсно* *священни-тъ закони*, ако

іедно лице, като имѣтъ всички-тъ избрани речени-тъ отъ насѣ евидѣтельства. А ако нѣкой епископъ је рѣкоположенъ не спорѣтъ помянутій-тъ законъ, *такози, заповѣдвами, свѣдѣсно да ся испъжда отъ епископѣ-тъ*. Год. отъ Хр. 541.

3) Като твърдо стоимъ въ опредѣленія-та на св. правила, утвърждаващи настоящій-тъ законъ, съ кой-то заповѣдвами, кога ся случи нужда да ся рѣкополага епископъ, *да ся събератъ духовни-тъ и прѣсви-тъ на градъ-тъ, за кой-тъ ще ся рѣкополага епископъ-тъ*, и да избиратъ прѣдъ свѣдѣ-то евангеліе три лица, за да ся избере, по сжжденіе-то и гласъ-тъ на рѣкополагатель-тъ, по добрій-тъ отъ избрании-тъ съ този начинъ. А ако нѣкой епископъ ся рѣкоположи противно на упомянѣ-тъ заповѣдъ, опредѣляващи да ся пхвърля всячески отъ епископѣ-тъ, наіедно съ оногози, който го је рѣкоположилъ противу таѣхъ заповѣдъ.

(1) Гл. *Βασιλική* книг. 3.

(2) Ето рѣчь по рѣчь това мѣсто отъ шестокнижіе-то на Арменунола. Приб. Тит. 4 § 1.

„Духовни-тъ и прѣсви-тъ на градъ-тъ да избиратъ три лица за епископи прѣдъ свѣдѣ-то Евангеліе.“

не ся је на пълно употребявала и тогава, както и по напредъ, въ църквѣ-тъ.

Това като је тѣй, какъ може Г. Ст. Каратеодори, който ся прѣдполага твърдѣ добръ да знай исторіѣ-тъ, какъ може, дуамин, да утвърждава, чи реченна-та църковна избирателна система ся је употребявала само *въ апостолски-тъ и малко по дирни врѣмела*, и какъ може да казва, чи този обичай ся је унищожилъ прѣди вѣкове въ всичкѣ-тъ православнѣ църквѣ ? Никое църковно правило, никой христіанскій законъ, колко-то знаемъ, не оправдува това негово казваніе. Поради това прѣставаніе-то на пятнайсявѣковій-тъ обичай је произлѣзло само отъ своеволіе-то на църковни-тъ начальници , подиръ паденіе-то на визандійско-то царство , кон-то, ползующи ся върѣменни-тъ обстоятелства , свършено усвоили това отколѣнине прѣимущество на епархіи-тъ, за свой частень интересъ, и когато веки, по заповѣдъ-тъ на тишайшій-тъ и подданюлюбивѣйшій-тъ нашъ царь, прѣдстоѣше въ народно-то събраніе да ся турн по добра наряда за избраніе-то и поставяніе-то на патріархъ-тъ и на архіереи-тъ, понеже сегашна-та ся је показала вредителна и је произвела много злоупотребленія и жалби, велика-та църква и приверженци-тъ ѣ горчи-во укорявѣтъ Българе-тъ, чи прѣдлагѣтъ да ся поднови и введе пакъ оузи древенъ и съгласенъ съ правила-та обичай въ църквѣ-тъ, кой-то за злѣ је махнѣтъ, и хортувѣтъ чи ушъ той былъ *докарвалъ смущенія и былъ противообщественъ*.

Докарвалъ былъ смущенія ? Какъ това, когато и днесъ въ оттоманскѣ-тъ държавѣ ставѣтъ разни избирателни събранія, ако и неустроени ? Примѣръ за това сѣ събранія-та на кон-то ся избирѣтъ депутати-тъ на търговскѣ-тъ общини, събранія-та за избраніе-то на патріархъ-тъ, кон-то и двѣ-тъ ставѣтъ безъ никое смущеніе.

Противообщественъ былъ ? Защо ? Чинъ-тъ, кой-то је утвърженъ отъ апостоли-тъ и събори-тъ, положенъ въ закони-тъ на толкова голѣми царіе византійски, и кой-то юще и днесъ је у-

потрѣбителенъ, както рѣкохми по горѣ при избраніе-то на патріархъ-тъ, може ли безъ твърдѣ голямо богохуство, да се назве противообщественъ ? Вѣй сами, като исповѣдвате, чи това право си справедливо отдава на политически отдѣлени-тъ държави, не исповѣдвате ли, чи то не ѳе противообществено, колкото до тѣзи държави ? А кое-то не ѳе противообществено за тѣзи държави и за синоди-тъ имъ, какъ става противообществено за други-тъ държави и за епархїи-тъ имъ ? Като не давате ющо на мїрски-тъ по епархїи-тъ право да прїематъ участіе въ избраніе-то на архіереи-тъ си, какъ отдавате това право на цариградски-тъ мїряне въ избраніе-то на патріархъ-тъ ? Съ какво се различава канонически избраніе-то на цариградскїй-тъ епископъ отъ избраніе-то на епископи-тъ на други-тъ епархїи ? Или божествени-тъ апостоли и святи-тъ събори сѣ наредили други правила за избраніе-то на патріархъ-тъ и други за избраніе-то на епископи-тъ ? Нека се покажатъ кои-то знайтъ таквизи закони.

А нїй, *като стоимъ твърдо*, спорѣдъ какво-то казвалъ Юстинїанъ, *въ опредѣленїа-та на священи-тъ правила*, повтарями чи, за да се изгладѣтъ съвършенно занаярѣдъ злоупотрѣбленїа-та, кои-то извирѣтъ отъ сегашнїй-тъ начинъ на поставленїе-то на архіереи-тъ, за да се прѣкъснатъ неправди-тъ и много-то съблазни, справедливо прѣлагахми да се введе не само по български-тъ епархїи, но и по всѣки-тъ други въ държавѣ-тъ, откоїтъ-шня-та и їединствено каноническа-та система, сирѣчь *да се избиратъ архіереи-тъ въ епархїи-тъ си, и да се рѣкополагатъ епископи-тъ отъ надлежнїй-тъ митрополитъ, а митрополити-тъ отъ патріархъ-тъ*; а за да ставатъ избирателни-тъ събранїа съ всичко-то христїанско благочинїе и їединомисліе, да се съчини потрѣба-та на реда, въ коѣ-то да се опредѣлѣтъ принадлежности-тъ и число-то на избиратели-тъ въ всѣкѣ епархїѣ, както отъ мїряне-тъ, тѣй и отъ духовни-тъ, спорѣдъ обширность-тъ ѳ и мно-

жество-то на жители-тъ ѝ. Но ний хортувахми въ уши-тъ на хора, кои-то не чуватъ, понеже гонятъ частнѣй-тъ си, а не общественнѣй-тъ интересъ. Остава ни прочее сами да си наредимъ частно наши-тъ си работи.

Що остава до изпълнението на нареченнѣй-тъ общъ дългъ, Г. Ст. Каратеодори, ако и да ни укорява, чи сме ся отrekli да поднѣмемъ въ имя-то на народъ-тъ това изпълнението, слѣпо и безъ прѣдварително испитване на законность-тъ му, ни оправдава обаче твърдѣ панично, като исповѣдва, чи „отъ този дългъ не ся ѣе собствено нищо исхарчило нито за български-тъ, нито за грѣцки-тъ епархин, но чи ѣе станалъ той отъ врѣмenni обстоятелства и отъ *небрежно-то или неискусно-то и принудено-то или незаконно-то* управление на общественнѣй-тъ народни работи, относящия до всички-тъ православни христѣне подъ държавнѣй-тъ екинетръ на оттоманскѣ-тъ държавѣ.“ И това твърдѣ право рекълъ господство му, по заключението, кое-то изважда, чи еврѣчъ „онзи, за когото ѣе станалъ този дългъ добръ ли или злъ, ѣе длъженъ прѣдъ всѣко сѣдилище да земе връхъ себе си кое-то му ся пада, особено чи не ѣе протестувалъ на врѣмя“ не ѣе вѣрно и право.

И наистинѣ кой може да задължи нѣкого съ собственнѣй-тъ си постѣпекъ, ако не дѣйствува въ тѣзи постѣпка по повелѣнието и отъ имя-то му или баремъ за ползѣ-тъ му? Ний не знаемъ. А за този дългъ, какъ, кога и отъ кои и за кои ѣе изправенъ? може да ся научимъ само чрезъ ѣедно точно издирване. Сега това издирване не ни позволяватъ, а ежкъ искатъ да платимъ! По коѣ законность? по коѣ правдѣ?

Но ако хванемъ да следимъ отъ онуй, кое-то ся види, като нѣмами прѣдъ очи-тъ точно издирване, сто какви заключения изтѣзватъ:

а) Казватъ, чи този дългъ ѣе на общинѣ-тъ. Коя ѣе тая община? Отъ думи-тъ на Г. Ст. Каратеодори ся види чи той разбира

подъ общинѣ „всички-тѣ православни христіане подъ скипетръ-тѣ на оттоманскѣ-тѣ държавѣ“. Вѣдѣвътъ, ще се рече, тука и Гърци-тѣ, и Българе-тѣ и всички-тѣ други православни христіане въ Турціѣ. Нека прѣдположимъ това, ако и да се види отъ речението до сега и отъ сами-тѣ дѣла, чи не ѣе съществувала никаква *община* между Гърци-тѣ и Българе-тѣ.

б) Този дългъ ѣе направилъ велика-та църква. Отъ кои се състави велика-та църква? Отъ вселенскій-тѣ патриархъ и отъ синодъ-тѣ, кой-то ѣе управилъ работи-тѣ на общинѣ-тѣ съ патриархъ-тѣ заедно. Кой заемалъ тѣзи пари и правилъ този дългъ? Кога самъ патриархъ-тѣ, кога самъ синодъ-тѣ, кога всѣкій отъ членове-тѣ му частно, и рѣдко да сѣ заемали и патриархъ-тѣ и синодъ-тѣ наедно, и освѣтъ това този дългъ ѣе направенъ прѣди, догдѣ не сѣ были подчинени Българе-тѣ на великѣ-тѣ църкви. Слѣдователно по голѣма-та частъ отъ този дългъ ѣо противозаконно станѣла колко-то се отнася той до общинѣ-тѣ.

в) Трѣбвало ѣе дългъ-тѣ да има законни и общеползни причинѣ, а не своекористни. Кои сѣ были причини-тѣ на общественій-тѣ дългъ? Г. Каратеодори неговѣдва, и книги-тѣ на патриаршиѣ-тѣ показвѣтъ, чи „той никога не ѣе ставалъ за общѣ ползѣ на епархиѣ-тѣ или на всички-тѣ православни“, а ѣе станѣлъ за частиѣ-тѣ ползѣ на тѣхъ или онахъ стѣрѣ въ великѣ-тѣ църкви, кога за ползѣ на патриархъ-тѣ, като гонѣтъ синодални-тѣ архіереи или друго пѣкого, кога пакъ за ползѣ-тѣ на тѣзи дприи-тѣ, като гонѣли патриархъ-тѣ или искали да турѣтъ іедн кого за патриархъ, и други такива. Като харчѣли тѣй неуутрепно, тѣ достигали частиѣ-тѣ си цѣль, а натоварвали сѣ дългъ общественно-то съкровище, като неограничени монарси и като чи не сѣ дължили да давѣтъ никакъвъ отчетъ на общинѣ-тѣ. Но общи-тѣ работи не сѣ тѣй распразѣтъ законно. Кой-то управя общи-тѣ работи, може по собствениій-тѣ си произволъ садѣ да илѣ принесе иѣкоѣ ползѣ; а

за да ги патоварва съ нѣкою дългъ, трѣбва нѣрво да ся съобрази съ всички-тѣ външни закони, относителни до това, а послѣ да ина за явниѣ причини и цѣль обща-тъ ползѣ, а неѣъ тука ѣъ нѣма.

г) Онѣзи, кои-то сѣ възприѣли да управятъ чуждѣ имотъ, трѣбва да турятъ за ползѣ-тъ и за цѣмостъ-тъ му всеко внимание и всеко будно прилежаніе, особено ако лица-та, на кои-то принадлежи тоѣ, сѣ невзрастни, или отѣтствувятъ, или пакъ вътрешни-тѣ имущества сѣ общи народни. Въ противенъ случай тѣ сѣ отговорни за всеко малко или голѣмо небреженіе, отъ кое-то бы могло да произлѣзе нѣкоя пагуба. Ако прочее общій-тъ дългъ ѣе произлѣзълъ, както дума Г. Каратеодори, отъ *небрежно-то и противозаконно-то* управление на кое-то сѣ причина-та онѣзи, кои-то съставятъ великъ-тъ цѣрѣвъ, ѣасно, чи тѣ сѣ отговорни за този дългъ и врѣхъ тѣхъ трѣбва да ся сложи товаръ-гъ на исплащаніе-то му.

Това като ѣе тѣѣ, не разумѣвами, какъ мѣдрій-тъ съчинителъ на слово-то заключава, чи „онзи, за кого-то ѣе станялъ този дългъ добръ или злъ, трѣбва въ всеко сѣдилище да възприѣме онѣзи часть, коя-то му ся пада отъ него.“ Напротивъ господство му трѣбваше да направи това добросовѣстно заключеніе, сирѣчь чи садѣ онѣзи, кои-то сѣ заели този дългъ, или прѣмѣници-тѣ нѣтъ трѣбва да го исплащятъ. Тѣ не само чи не сѣ безъ срѣдства и оскудни, но сѣ и прѣзъ мѣрѣ обогатиха отъ человій-тъ потъ на онѣзи беззащитни христіане, за кои-то, спорѣлъ какво-то казвѣтъ, былъ станялъ този дългъ. А за това, що казва Г. Каратеодори, чи сѣ ушѣ виновни христіане-тѣ, понеже „не протестували на врѣмя,“ оставяни на добросовѣстни-тѣ читатели да сѣдѣтъ, до колко силѣ има то откъмъ епархіи-тѣ, кои-то нито сѣ знаѣли, нито пакъ сѣ могли да знаѣтъ врѣмя-то, кога-то, и причинѣ-тъ, за кои-то ѣе станялъ дългъ-тъ, за да протестувятъ на врѣмя, понеже таквиѣ работи винаги сѣ ся вършили въ Цариградъ скришомъ. Веки кога-

то ся научиха за него на събрание-то български-тъ, по крайней мѣрѣ, епархїи протестуваха тутакси прѣзъ малко-то си прѣдстави-тели и ся справедливо отрекоха да подпишѣтъ исплащаніе-то му безъ прѣдварително испитаніе.

Като отговорихми по сила-тъ си на това, що ѣе казалъ съ-чинитель-тъ на слово-то противъ упомянути-тъ шесть български исканія, остава да приложимъ нѣщо за онова странно извиняваніе, кое-то той прави почти при всѣко отъ тѣхъ, като дума, чи ушѣ тѣзи исканія „ не были порѣчени на събрание-то и не надлежли до него. “

а) По всички-тъ благоустроенни държави, кога ся състави съ-брание, първа-та му длѣжностъ ѣе да испита, избрани ли сѣ члено-ве-тъ му, съгласно съ избирателный-тъ законъ. Царско-то прѣдпи-саніе за настоящее-то събрание съдържѣше условія за избраніе-то на членове-тъ му. Съ първа-та си жалба нашѣ нѣй ся постарали да докажемъ, какво-то и доказахми, спорѣдъ каквото ся горѣ рече, на това събрание, чи тѣзи условія не ся увардиха, за голѣмъ по-врѣдъ на българскій-тъ народъ. Тогава като прѣгледѣданіе-то за избрании-тъ членове на избраніе-то бѣше и законно, и справедливо и ѣестественно да стане Г. Каратеодори дързнува да хортува, като съ уста-та на събрание-то, чи то не длѣженствовало да чуѣ наши-тъ приобѣтѣванія.

б) Казанно-то прѣдписаніе дума прѣдварително, чи събрание-то ся състави по мисль-тъ и за испълнюваніе-то на Хатти-Ху-маюнъ-тъ, издаденъ за всички-тъ поддани. А въ Хатти-хумаюнъ-тъ държавный-тъ нашъ царъ провъзглася, чи „ всички-тъ вѣроисповѣдни права и порѣчителства, кои-то сѣ дали прѣдци-тъ ми отколѣ и послѣ пакъ на всички-тъ христїански общества или други немусульмански вѣроисповѣданія, кои-то ся намираѣтъ въ дър-жавѣ-тъ ми, подъ покровителный-тъ ми щитъ, ся подтвѣрждавѣтъ и подновявѣтъ. “ Славни-тъ прѣдци на Цегово Величество сѣ дава-ли и подтвѣрждавали съ високи берати прѣзъ четире вѣкове мно-гоцѣнно-то право на Българе-тъ да си имѣтъ своѣхъ независимѣхъ архїепископїѣхъ. Велика-та църква унищожила самоволно това тѣхно

право и усвоила тѣзи имъ архієпископїѣ съ всички-тъ ѣ епархїѣ. Онеправдовани-тъ Българе, като ієдвѣмъ уллучиха благовѣрїє, ся оидивкѣтъ противъ тѣзи неправдѣ и искѣтъ вѣрѣданїє-то и подновяванїє-то на неотїємлемо-то имъ право, спорѣдъ царски-тъ думѣ. Но Г. Каратеодори дѣрзнува да ги кори, чи зѣмъ правѣтъ, и да дума, чи „Сѣбранїє-то много безмѣстно щѣше да постави, ако вѣспрїемѣше вѣрѣтъ него си тѣзи работѣ.“

в) Народолубивїѣ-тъ нашъ царъ запрещѣва съ хаттихумайунъ-тъ си „да ся глѣда дору въ израженїѣ-та какѣвъ-то и да іє классѣ отъ поддани-тъ му по доленъ отъ другїѣ поради вѣрѣ-тъ, ѣзикъ-тъ или племѣ-то си“ и обявѣва „всички-тъ си поддани *безъ различїє отъ народкостѣ-тъ* прїєти дору и въ сами-тъ обществени дѣлжности (колко повече въ духовни-тъ) и дава право безпрѣпятствено да прїєма всѣкїѣ отъ тѣхъ тѣзи дѣлжности по способностѣ-тъ и достоинство-то си.“ Съобщено-то на патриаршїѣ-тъ прѣдписане отъ В. правителство за дѣлжности-тъ на сѣбранїє-то налага на туй дїрне-то като дѣлгъ „да издирѣ и оирѣдѣли за избранїє-то на митрополити-тъ и епископи-тъ способъ, съ кой-то да бѣлѣтъ обезпечени и правителство-то и народъ-тъ.“ Съгласно съ тѣзи царски опредѣленїѣ, Българе-тъ, като излагаха съ жалбѣ различїє-то, кое-то іє до сега зѣмъ правила велика-та църква между Гърци-тъ и Българе-тъ, кога сѣ ся оирѣдѣли архїєреи за епархїѣ-тъ, и като показѣха колко противозаконно ти до сега іє поствивала, като іє имала българско-то духовенство по долне отъ грѣцко-то и іє прѣзирала българскїѣ-тъ народъ или го іє тѣпкала тиранически, откѣто не іє благоволявала да оирѣдѣли архїєреи на български-тъ епархїѣ отъ ѣзикъ-тъ и родъ-тъ му, поискаха отъ сѣбранїє-то исправленїє-то на тѣзъ обидѣ, съгласно съ царскѣ-тъ волїѣ и повелѣнїє. Но Г. Каратеодори, ако и да исповѣдва иѣкакѣи справедливостѣ-тъ на жалби-тъ имъ и да хортува, чи „сѣбранїє-то ся старѣ да унищожѣ това своеводїє“ отъ другѣ стѣриѣ оба-

че си противорѣчи и укорява Българе-тъ, като чи ги тѣ бесполезно представляватъ, и обіажава, чи „тѣзи жалби *нищо направо, нито отъ стѣриж* нѣматъ отношеніе до занятія-та на настояще-то събрание. “

г) Съгласно съ твърдѣ справедливо-то повелѣніе на Негово Величество, Българе-тъ съ оплакваніе-то си прѣдъ събрание-то, чи ся противозаконно тѣлчи ѣзикъ-тъ нмъ и нмъ ся тиранически налага гръцкій-тъ отъ гръцки-тъ архіерен въ църквл-тъ и училищата, искаха да докаратъ събрание-то въ чувство за тѣзи голѣмѣ обидѣ и да го накаратъ да ѣмъ отвѣрие съ рѣшеніе, съгласно съ іестественно-то и вѣроисповѣдно-то право и съ духъ-тъ на царско-то повелѣніе, за да ся опредѣляватъ зацѣпрѣдъ на епархіи-тъ *іеднородни и іедноіазични тмъ архіерен*. Но съставенно-то отъ Гърци събрание ся стори глухо и на това наше оплакваніе, и Г. Каратеодори, като Гръкъ и той, негодува, чи си търсимъ ѣзикъ-тъ и не прѣдпочитамъ гръцкій-тъ: той хортува чи „таквизи пѣща не надлежатъ до дѣла-та на събрание-то,“!

д) Прѣдписаніе-то на В. Правительство, съобщено на събранието за наставленіе опредѣлява, чи избраніе-то на митрополити-тъ и епископи-тъ трѣбва да става *по църковни-тъ привила и по вѣроисповѣдній-тъ чинъ*, и оставя на събрание-то да намѣри способъ за избраніе-то нмъ, тѣй що-то да ся обезмѣлвава іоше правителство-то и народъ-тъ. Но слѣдствіе на тѣзъ висока заповѣдъ събрание-то издирва и рѣшава іединъ способъ за избраніе-то нмъ, кой-то Българе-тъ, като намѣрватъ несъгласенъ съ църковни-тъ правила и неудовлетворителенъ нито за правителство-то нито за народъ-тъ, предлагала да ся введе на мѣсто него древній-тъ църковенъ редъ, по който архіерен-тъ еж ся избирали отъ епархіи-тъ си, понеже той садъ може да обезмѣлвава различни-тъ църковни азгоди и да унищожи злоупотреби-та и жалби-тъ, кои-то отъ тѣхъ извиратъ.

Но гръцко-то събрание, като вижда, чи съ тѣзи мѣрка Българе-тъ щатъ да иматъ смѣхъ да си избиратъ іеднородни и іеднолични архіереи, и като глѣда на това нѣщо като на неизгодно за гръцкій-тъ родъ и за гръцко-то духовенство, отхвърли това най-справедливо прѣдложеніе, а узакони іединъ начинъ за избраніе-то на архіереи-тъ, съ кой-то да бѣдѣтъ обезмѣвени само гръцки-тъ пинтереси. Почтенній-тъ Г. Каратеодори не ся стѣснилъ да рече противъ совѣсть-тъ си, чи „и това прѣдложеніе на Българе-тъ *нищо направо нищо отъ стѣриж* не ся отнася до дѣла-та на събрание-то, “ и чи Българе-тъ не само не знаѣли порѣченіе-то и цѣль-тъ на събрание-то като искатъ отъ него *това за кое-то ся то не призва*, но и изискуватъ нѣщо противообществено“!

Тѣй за петъ-тъ отъ шесть-тъ български исканія Г. Каратеодори казва, чи не надлежи до събрание-то за да ги то испита, тогава като тѣ надлежѣха; само за шесто-то сирѣчь за общій-тъ дългъ не дързналъ господство му да рече нѣщо таквози. Обаче ако и да го псповѣдва да іе было въ надлѣжности-тъ на събрание-то, глѣчи пакъ Българе-тъ пакъ, чи не подписахми *безъ испитаніе* исплащаніе-то му.

Защо, като іе было това и работа на събрание-то, да ся не направи такова законно испитаніе ? Защо като смети-тъ на всеко усхарчиованіе първо тщательно ся прѣгледватъ, а послѣ ся потвърдѣватъ смети-тъ на великѣ-тъ църкѣ, съ кои-то, както казватъ, ся натоварватъ окаянни-тъ христіане съ 7—8 миліона дългъ, да не ся сѣщо прѣгледатъ и послѣ да ся потвърдѣтъ за исплащаніе? Взаимодавецъ-тъ іе длженъ прѣдварително да докаже сѣществованіе-то на дългъ-тъ, а подиръ това всеки ся рѣшава исплащаніе-то му. А пакъ тука Българе-тъ, като отричатъ и никакъ не припознаватъ общій-тъ нареченъ дългъ, прѣдъ оиѣзи които искатъ исплащаніе-то му, събрание-то, кое-то іе длжно да іе справедливъ и

безпристрастенъ сѣдія, потвърди́ва просто речені́й-тъ дългъ, безъ най малко испитаніе и доказваніе. Причина-та на всичко това ію явна: да станѣха всички-тъ тѣзи испитанія, испитаніе-то щѣше да принесе доказателство, кое-то тука несъмнѣнно щѣше да іе противъ потвържденіе-то и исплащаніе-то на дългъ-тъ отъ невинни-тъ христіане. А това като се докажеше, докачѣше се народно-то грѣцко честолюбіе, подконоваше се достолѣпіе-то и достовѣріе-то на грѣцкѣ-тъ іерархіѣ и се уголѣмиваніе іюще повече недовѣріе-то на Българе-тъ къмъ неіхъ, кое-то справедливо се іе породило отъ много вѣки вѣмя.

Като се показа гнило и безосновно прѣдложеніе-то извиненіе за ненадлежностъ-тъ и на петъ-тъ други български исканія, слѣдва, чи патріаршеско-то събраніе се боіло подобно да имъ направи издирваніе-то и испитаніе-то, за да не бы да се покажѣтъ основателни и справедливи, и тогава щѣше да іе необходимо да се потвърдѣтъ тѣ на Българе-тъ, а това іе такожде стѣсѣмъ противно на честолюбіе-то, славолюбіе-то и властолюбіе-то на грѣцко-то духовенство и на грѣцкій-тъ народъ, и іюще на настоящи-тъ и бѣдущи-тъ имъ интереси.

Какво се извожда отъ всичко това ? извожда се, чи Българе-тъ като се увѣряваѣтъ, чи подозрѣнія-та имъ за неправди-тъ и тиранолюбіе-то на великѣ-тъ църква сѣ чисти и истинни, като се убѣждаваѣтъ, чи жалби-тъ имъ противъ високо-то грѣцко духовенство, нито се удовлетвори́ха, нито ще се удовлетвори́ктъ нѣкога понеже велика-та църква не приема нито да ги испита; като глѣдѣтъ, чи само-то народно събраніе, съставено въ Патріаршіѣ-тъ, по царскѣ заповѣдь, за тія работи, на кое-то тѣ глѣдаха като на послѣднѣ налѣжда, за удовлетвореніе на жалби-тъ имъ и нецѣленіе на рани-тъ имъ, ако и да припознава и осжда прѣголѣми-тъ несправедливости, грабительства и притѣсненія, кои-то до сега безъ стѣсненіе сѣ правили патріаршія-та и архіерей-тъ ѣ противъ христіане-тъ, се отрече обаче да не-

пита български-тъ жалби и да имъ даде разумно потребній-тъ цѣръ, а това показва, чи народъ-тъ и духовенство-то сѣ ся заклѣли помежду си да началствувѣтъ тирапически и да притѣснявѣтъ противозаконно бъл. народъ вопрѣки здравій-тъ разумъ, божественнѣ-тъ правдѣ и противъ волѣж-тъ на Ц. В. Султанъ-тъ, кой-то има всички-тъ си поддани равни, и положително запрѣщава „да си глѣда кой и да е класъ по между подданин-тъ му по доленъ отъ другій, поради вѣронсповѣданіе-то, *іазикъ-тъ или племя-то*,“ — като разбирѣтъ и виждѣтъ всичко това добрѣ, казвами, Българе-те, и като изгубиха вече съвсѣмъ довѣренность-тъ си къмъ грѣцкій-тъ клиръ и пародъ, и като осѣщѣтъ отъ другъ стѣрижъ собственио-то си народно честолюбіе и достоинство, принуждавѣтся да отрежѣтъ и да отхвърлѣтъ духовно-то властвованіе на Гърци-тъ врѣхъ тѣхъ и да си направѣтъ подъ широкъ-тъ сѣнкъ и щедро-то покровителство на Негово Султанско Величество собственнѣ независимѣ Іерархіѣ. Тогава и два-та народа, като имѣтъ іединъ и истъ-тъ вѣрж и іединъ възлюбленнѣ царъ, Султанъ-тъ, безъ да ся различавѣтъ съ нѣщо помежду си, като истинно іедновѣрни и іедноподданин брѣтіа, само ще глѣдѣтъ да ся надминѣтъ іединъ другій, по вѣрность-тъ къмъ царство-то и по іедно поведеніе, съгласно съ правила-та на апостоли-тъ и на свѣти-тъ отци, и граждански, и вѣронсповѣдно, и правственио.

Естествени-та Исторія на Человѣка (ОТЪ ГЕРШТЕКЕРА)

(Продълженіе отъ ч. II, кн. 15, стр. 223.)

Нѣкои естествоиспитатели раздѣлявѣтъ юще породи-тѣ на хора-та спорѣдъ хранѣ-тѣ, коѣ-то тѣ употребявѣтъ. Само въ Европѣ считѣтъ шесть породи: мясоѣди—Англичане и Французи; ри-боѣди—Скандинавци и Голландци; хлѣбоѣди и плодоѣди—Нѣмци; землеѣди—правственна-та порода на ласкатели-тѣ; челоѣкоѣди—файдажии-тѣ и рушфетжии-тѣ, всеѣди, кои-то употребявѣтъ всека-ква пища. Венчко тоза, разумѣвася, ѣе много или малко остроумна шага, но пища-та дѣйствиетелно придава на хора-та различни ха-рактеристикѣ. Напримѣръ Нѣмци-тѣ, кои-то ся хранѣтъ съ овоща и съ разни ѣденста отъ тѣсто, сѣ твѣрдѣ кротки, тѣрпѣливи и гѣпчиви. Англичане-тѣ и Французи-тѣ обичѣтъ кръвопролитіе-то. Но рибоѣди-тѣ, землеѣди-тѣ и всеѣди-тѣ не съставлявѣтъ особенниѣ характеристикѣ. Въобще свропейска-та пища ѣе доста једнообразна, ако и да сѣ различни общи-тѣ характери на народи-тѣ. Нѣкои казвѣтъ, чи Европа си има и диваци, кои-то ся наричѣтъ проле-тарии (сиромаси кои-то често нѣмѣтъ отъ какво да ся нахранѣтъ). Глава-та, рѣцѣ-тѣ, крака-та, лакти-тѣ и колѣни-тѣ имѣ сѣ винаги голи; ризѣ тѣ нарѣдко прѣоблачѣтъ, ако и да имѣтъ; животѣ-тѣ имѣ ѣе повече-то чергарскій, занятія-та имѣ сѣ неопрѣдѣлени, и тѣ имѣтъ винагишиѣ войни съ полиціи-тѣ. Жени-тѣ имѣ не носѣтъ кринолин, а дѣца-та имѣ до потѣ и до седемь години ходѣтъ по ризѣ, или дору и безъ ризѣ.

Диваци-тѣ на други-тѣ части на свѣтъ-тѣ можѣтъ да ся раз-дѣлѣтъ на два реда, а именно на такива, кои-то нѣмѣтъ юще пи-

какво понятие за просвѣщеніе-то, и на такива, кои-то всеки съ него сѣ ся запознали и освоили. Първи-тъ ходѣтъ почти съвършено голи, или ся обличѣтъ съ кожи-тъ на убити-тъ звѣрове. Тѣ имѣтъ рѣчно самодѣлно оръжіе, съ кос-то тѣ тѣй сѣщо ся истрѣбляватъ помежду си, както европейски-тъ образовани народи съ нарезни-тъ топове и пушки. Само кога побѣдѣтъ, тѣ постѣпѣтъ другоаче. Тѣ не обирѣтъ нищо градове-тъ, нищо общественни-тъ касни, както европейски-тъ народи, а отрѣзватъ само разни части отъ вражеското тѣло. Напримѣръ Новозеландци-тъ прѣстрѣгватъ главѣ-тъ, изсушаватъ ѣх и ѣх турѣтъ за украшеніе въ живѣлище-то си. Американски-тъ Индійци обѣлватъ отъ главѣ-тъ кожѣ-тъ съ косми-тъ, изсушаватъ ѣх въ димѣ-тъ и ѣх окачватъ, като знакъ на побѣда. Жигели-тъ на островъ Луизонъ и на всички-тъ филиппински острове отрѣзватъ на военноплѣнни-тъ прасета-та на крака-та. Австралийци-тъ изрѣзватъ тѣстинѣ-тъ у убити-тъ си врагове и намазватъ съ неѣх снагѣ-тъ си, за да си удвоѣтъ силѣ-тъ. Много африкански племена си земѣтъ за память челоути-тъ на убити-тъ, други ся благодарѣтъ съ зѣби-тъ, отъ кои-то си правѣтъ гердапи. Други пакъ отрѣзватъ уши-тъ и носове-тъ. Жители-тъ на Суматрѣ изѣдѣтъ всички-тъ военноплѣнни. Много по занимателно ѣе за насъ зрѣлище-то на полвини-образовани-тъ диваци, въ кои-то нѣй можемъ да забѣлѣжваме какъ ся распространява помежду тѣхъ просвѣщеніе-то и какъ общественнѣй-тъ имъ животъ става отъ деу на деу по сложенѣ. Нѣй видимъ, какъ си тѣ постепенно правѣтъ нови потребности, кои-то за тѣхъ сѣ безполезни и не съотговарѣтъ на правн-тъ и на идеи-тъ имъ. Ще достигнатъ ли тѣ степенѣ-тъ на истинно образовани-тъ хора или ще погинѣтъ съ ѣдно опитваніе да ся просвѣтѣтъ, — това ѣоще не ѣе извѣстно. Догдѣ не ся ѣе било поѣавило просвѣщеніе-то помежду тѣхъ, тѣзи хора сѣ си имали грубѣ религіѣ, общественни закони и простѣ правителственнѣ формѣ, но тѣ въобще сѣ были честни, гостепрѣимни

и съ веселъ нравъ. Просвѣщеніе-то прѣди всичко имъ донесло ракіѣ. Това произведеніе было необходимо, за да спечелѣтъ съ неѣ по законенъ начинъ, земн-тъ, имущества-та и свободѣ-тъ на тѣзи народи. Ракія-та съставлява първъ степенъ на просвѣщеніе-то. После учѣтъ дивнѣ-тъ да си покрива голотѣ-тъ съ европейско облекло. Той носи съдрани сертюци, чурапи на мѣсто рѣкави, жилети на невъзможни мѣста, синѣирн-тъ на сахати-тъ прокарва прѣтъ поздри-тъ си, като нѣма бутуши носи само іедин махмузи, кога нѣма ризи навива си на колѣни-тъ вълнени шалове, страшно обича чървенѣ боѣ и стѣклани зѣрна, но най много обича ракіѣ-тъ, за коѣ-то отдава всичко: имущество-то, женѣ-тъ и дѣца-та си.

Кога той достигне до тѣзи степенъ на просвѣщеніе-то, мисіонери-тъ си земѣтъ да го образувѣтъ по пататакъ. За да направѣтъ дивнѣ-тъ полезни членове на чловѣческо-то общество, мисіонери-тъ ги карѣтъ да имъ правѣтъ кѣщи, да имъ работѣтъ полета-та и да имъ служѣтъ въ домашнѣ-тъ животъ. Отъ тѣзи минути се наченва образованнѣ-тъ животъ на синѣ-тъ на природѣ-тъ. Като си продаде имущество-то за ракіѣ, той проси, а като стане чужда, и краде. Той, разумѣвася, погнива при това, но просвѣщеніе-то се върви напредъ.

Періодъ-тъ на чловѣческѣ-тъ животъ ся счита отъ 30 до 80 години. Старостъ-та прави найголемѣ-тъ разлика между образованнѣ-тъ и необразованнѣ-тъ народи. Старецъ-тъ между дивнѣ-тъ ся никакъ не почита, защо-то не работи. Домочадіе-то му и племя-то му не само му мѣчно давѣтъ хранѣ, но поѣкога и го убивѣтъ, като бесполезно сѣщество, тогава като образованнѣ-тъ чловѣкъ често само на старостъ бива полезенъ за общество-то. Той въ това врѣмя твърдѣ обича общество-то и увеселенія-та, а най много обича животъ-тъ, отъ коѣ-то ся отрича садѣ въ красенъ случай .

Да погледнемъ сега врѣхъ слѣдствіѣ-та на всичко-то народо-

населеніе по земѣ-тъ. Ній видимъ *жаосъ* въ мнѣнія-та и страсти-тъ, и ако шаръ-тъ на хора-та іе различенъ, дѣйствія-та имъ сѣ еднакви. Иѣма десять хора, кои-то да сѣ съгласни помежду си въ найпрости-тъ прѣдмети на животъ-тъ, както между австралійски-тъ дивы, тѣй и между европейски-тъ дипломати. Закопи-тъ, вѣра-та, прави-тъ, одежда-га, пища-та общественни-тъ условія, всѣчки-тъ естествени и искусствени права, — всичко іе подъ прѣпириѣ и разногласіе; всичко отъ нѣрвій-тъ погледъ и отъ нѣрвѣ-тъ срѣщъ ся старай да ся сблизъ, за да ся посмѣ разминѣ, всичко обича іе-динъ другого стаѣно, но общества-та враждувѣтъ помежду си, или съ тоѣга и съ лѣкъ, или съ топове и пушки, или подъ налми-тъ или подъ чамове-те. Ній ся смѣемъ, безъ съмнѣніе, на дивы-тъ и ги прѣзирамы, но колко прѣдмети ще наѣ-рѣтъ и тѣ въ насъ за осаждаіе и присмиваніе. Разбирася, тѣзи взаимни присмивки до нищо не доводѣтъ, ній ще продължавамы да правимъ се сѣщо-то. Трѣбува дору да ся чудимъ, чи при това расположеніе, при тѣзи дѣйствія хора-та отколѣ не сѣ ся истребили по между си. Но силъ-тъ на природѣ-тъ іе много по умна отъ насъ, и въ исто-то врѣмя като коса-та на смърть-тъ немилосердно истреблява цѣли редове поколѣнія, подиря ѣ весело никне новъ животъ, нови поколѣнія. Смърть-та имъ очисти садѣ мѣсто, и тѣ ся веселѣтъ надъ гробове-тъ, безъ да помислявѣтъ за погнѣ-ли-тъ. Мнозина хора мислѣтъ впрочемъ, чи тѣ сѣ необходими, чи тѣ съставѣтъ важнъ механизъ въ машинѣ-тъ на врѣмя-то и чи тя ще ся забърка, ако ся загубѣтъ тѣ. Каква кечална погрѣшка! Ножъ-тъ-лѣй-тъ листъ пада отъ дърво-то, и за него никой не мисли; іедна канка като ся земе отъ океанъ-тъ, той си се туй остава. Само онези лица, кои-то сѣ намъ ближни и кои-то ни обичѣтъ, ще осѣтѣтъ чи ни иѣма насъ, и това чувство, може, ще ся уварди много врѣмя, но за свѣтъ-тъ то іе като канка въ океанъ-тъ. Блазе на оногози, на кого-то на гробъ-тъ ся ендѣтъ думи-тъ: „тука почива

добъръ чловѣкъ, “ по и въ този случай не може да ся вѣрва на надгробни-тъ паметници. Американци-тъ имѣтъ пословицѣ: той лъже, като Мавзолей (1). Всѣкій је като једна песчинка въ мірозданіе-то, само да дѣйствува той по правдѣ и по совѣсть, и тогава той је испълнилъ значеніе-то си.

(Слѣдува.)

(1) Названіе: *Мавзолей* произхожда отъ имя-то на Мавзолея царя Карійскаго. Жена-та на този царь, Артемида, като го силно обичѣла, направила на гробъ-тъ му, кога умрѣлъ, великолѣпенъ паметникъ, отъ кой-то и останало названіе за всички-тъ други паметници отъ този родъ.

КОПРИВИЦА.

Географическо прѣгледуваніе за село КОПРИВИЦА.

Копривница спорядъ мѣстоположеніе-то си намирася въ Тракійъ отъ южнѣ-тъ странѣ на Балкана, далечъ отъ Пловдивъ (Филиппуполь) къмъ сѣверозападъ десять часове. Отъ балканскы-ты горы рѣ-тове: *Богданъ, Влкъ, Буная, Бичъ, Андреева гора* и други загра-дять село-то отъ четири странѣ, и не даватъ лесенъ пристапъ до него. Природа-та е обдарила това мѣсто съ всякъкви средства за развиваніе у чловѣка тѣлеснѣ и моралнѣ силѣ: тука царува легкъ и чистъ въздухъ, климатъ здравъ и прохладенъ, извира сладка и студена вода, и растѣтъ благоуханны ароматически растенія. Лѣто-то дава на Копривницѣ видъ на Елизійскы-ты полета, гдѣто

Ермисъ за богове нектаръ налива,
и Нимфы за богыни вѣнци плетѣтъ;
Артемисъ зеленъ рокъ развѣва,
и Зефири околъ ней ся вртѣтъ.

*

* *

Панъ трогателнѣ свирѣъ разиграва,
отъ скръбъ паранены сѣрбца весели;
Филомила жалны случаи казва,
и Прокни съ сладкы пѣсни ѣхъ тѣши.

*

* *

Юпитеръ прѣзъ черны гѣсты облаци
отъ Олимпъ гледа, срьдито громъ врти,
Данашъ дири, и въ златны капчици
съ любовенъ пламыкъ къмъ богыни лѣти.

*

* *

Отъ горы-ты истичать много извори и рѣчици съ кристаливиднѣ водѣ,

и истичатся едни надъ село-то, други въ село-то, а други подъ село-то, та съставляватъ главниъ рѣкъ жъ, *Тополжъ*. Тя, като тече къмъ сѣверъ, минува прѣзъ Златишко село, Душанци, и отъ тамо ся заврѣща къмъ югъ, и вливася въ Марицѣ надъ Назарджикъ. Копривщица е расположена около корыто-то на рѣкъ Тополжъ. Мѣстоположеніе-то е високо около 2500 стѣпки надъ морскѣ-тъ врѣхнинѣжъ; споредъ това земя-та не дава плодове, кои-то ся раждатъ въ полски-ти и пошиски-ти мѣста. Рѣкове-ти около село-то сѣ покрити съ добры пашни, и сѣ довольно способни за скотоводство; за това прѣди малко врѣмя у Копривщицѣ е имало до пятдесять мандри (бачин) съ по двѣ хиляды овцы.

Отъ Копривщицѣ къмъ вѣстокъ отъ два часа натамъ по край Балкана стоятъ: *Клисурѣ, Сопотъ, Карлово*; отъ къмъ югъ до десять часове — *Иловдигъ* (Филибе); отъ къмъ югозападъ до пять часове стои *Панагюрище, Назарджикъ*; а отъ къмъ сѣверъ до четири часове стоятъ: *Нирдопъ и Златица* (Зладжъ) въ подножіе-то на Балкана.

Забелѣжаніе. Не знаѣмъ, по коиъ причинѣ мнозина Землеописатели неразсѣдно вѣргатъ Златицѣ отъ къмъ сѣверниъ странѣ на Балкана, и прѣвоздатъ рѣкы отъ Ихтиманъ по край Златицѣ прѣзъ Балкана въ Дунавъ: кога поправо Златица лѣжи отъ южниъ-тъ странѣ на Балкана, и, ни една рѣкъ въ Турціѣ не прѣсича Балкана, освѣнь рѣка Искръ подъ Софіѣ пять часове. Всички-ты рѣкы и долины отъ Златишкѣ-тъ каазѣ ся вливать въ Марицѣ, а отъ Софіѣскѣ каазѣ — Искръ. Отъ южниъ-тъ странѣ на Балкана сѣ наредени тѣя градове и села: Сливенъ, Казанлъкъ, Калюферъ, Карлово, Сопотъ, Клисура, Копривщица — въ Балканскы рѣкове, далечъ отъ сѣщій Балканъ два часа — Златица, Софія. Отъ сѣверниъ-тъ странѣ сѣ: Габрово, Троянъ, Тетевенъ, Етрополе, Вратца, Берковецъ.

КОПРИВЩИЦА ВЪ ИСТОРИЧЕСКО ОТНОШЕНІЕ.

Копровщица е населена отъ чисти Българы. Коровый климатъ и гористо-то мѣстоположеніе правятъ жители-ты и трудолюбивы, дръзовиты, юнаци, опитны и рѣшительны. Копривщица е населена подпрѣ паденіе-то на Българско-то царство: то естъ, не повече отъ четыристотинѣ години. На това имаме между други свидѣтельства и тыя двѣ: едно, отъ и еще сѣществующи кѣщи, на кон-то гора-то (кересте-то), споредъ приказваніе на нани старци, сѣ съчены на сѣще-то мѣсто, гдѣто сѣ и градены; и друго, отъ неманіе на селото мѣста (молкове): ближны-ты горы и планины сѣ владаніе на околны-ты по мады села, а Копривщица има много мадо. Никѣ-во старо зданіе не намира ся въ Копривщицѣ, кое-то може да покаже нѣкоѣ древность, освѣтъ двѣ сгруппаласацы каменны съграды, като мады калета въ горы-ты: отъ кон-то, едно-то ся налѣ-ва отъ Копривщица кѣмъ сѣверъ единѣ часъ, и наричяся *Градище*; а друго-то кѣмъ югъ до два часа въ горѣ Мръзлякъ, и наричяся *Мръзлянско кале*. Тыя съграды сѣ правены прѣдъ населеніе-то Копривщенско, и были сѣ убѣжище на околны-ты жители отъ войнственны нападенія. Въ врѣмя на Българско-то царство, мѣсто-то на Копривщицѣ е прѣдставлявало съ себе горы и поляны съ изобилны тревы и воды, гдѣто лѣтъ сѣ шѣтали пастыре-ти съ овци-ты и говеда-та на благородны-ты Българскы Господари, и градишя мандры и колыбы, а зимѣ оставяли това мѣсто. Отъ торѣ-тъ на овцы-ты и говеда-та, видися, порасла много коприва, та и мѣсто-то нарекли Копривщица.

Въ XIV-й вѣкъ по рождество Христово развалися Българско-то царство, и слѣдствія-та отъ това ся показахъ наймного, вредителны за благородны-ты богаты Българы. Завоеватели-ти, тичали по всичкѣ Българіи, да приземѣтъ все, что можаше да задоволи желанія-та имъ: Българскы-ты имоти и дръжавы съ едно въ нихъ стѣпня-

ніе становати тѣхны припечалуванія. Българе-ти изгубили имоты-ты си, и остала у нихъ само жива стока; овци и говеда, кои-то чысто ся одесятствували отъ прѣминующы-ты чужды и лакомы войници. Всякой Българинѣ съ живѣ-тѣ си стокѣ дѣрилъ малко убѣжище въ горы-ты, и съградивалъ колыбѣ да живѣе тамо. Но было мѣчно и на нѣкои изъ нашихъ-ты евангелисты Кекропсы, да намѣрять и они съ живѣ-тѣ си стокѣ убѣжище въ Балканскы-ты рѣкове и долины, въ Копривщицѣ. Тѣхны-ти пастыре чысто имъ хвалили това мѣсто за доброты и изобилны-ты наши и воды, а най повече за непристѣпность-тѣ му отъ противници. Тѣх, убитыи отъ чысти насилія, оставили отечество—прочутѣ-тѣ тогава Златицѣ и Пловдивѣ,—и дошли съ домочадія-та и слугы-ты си въ Копривщицѣ. Начальники-ти на тѣхъ колоніѣхъ раздѣлили мѣсто-то по между си, и направили къщи. Отъ тѣхны-ты имена, видися, да сѣ останали и наименованія-та на Копривщенскы-ты махалы: отъ Кметъ Ламба пареклися Ламбовска махала; отъ Торомана — Тороманска, и проч. Така сѣщо раздѣлили и малкѣ-тѣ си дръжавѣ — околы-ты до село-то горы и мѣста — за добытаци-ты си, и дали имъ наименованія отъ свои-ты имена; то есть: отъ Андреа, Андреева гора; отъ Богдана, Богданѣ и прочее.

Слухъ за новѣ колоніѣхъ въ Балканскы-ты горы, и на мѣсто безопасно отъ нападенія, далъ поводъ и на други благородны фамиліи по отдалечны страны, да ся преселятъ тука. Между тѣхъ прѣселеници, приказуваея и за еднѣ чудиѣ жени отъ село Рыля. Какъ ся е случило, тая жена да замине толко мѣста, та да ся засели въ Копривщицѣ, не знаеме: само това ся приказува за неѣхъ отъ наши старци, че тя не е была отъ простъ родѣ, както показувѣтъ и работы-ты ѣ. Тя, като дошла въ Копривщицѣ, и мѣсто-то ѣ сѣ видѣло сгодно за живѣніе съ живѣ стокѣ, незабавно отишла въ Едрене да ся прѣстави съ Прошеніе на Султана.

(Слѣдва.)

СЪВРЪМЕННА ДЪТОНИСЬ.

Извѣстія-та отъ Сиріѣ сѣ твърдѣ успокоителни. Освѣтъ дѣятелни-тъ и благотворни-тъ мѣрки, кон-то продължавѣтъ да сѣ земаѣтъ въ Бейрутъ, за да сѣ удовлетворявѣтъ нужди-тъ на злощастни-тъ христіене, кон-то сѣ испроваждѣтъ отъ Дамаскъ, особено радостотворни сѣ распореденія-та на Н. П. Фуадъ пашѣ въ Дамаскъ. Спорѣдъ тѣзи распореденія неговни. виновни-тъ въ убійството на Христіене-тъ продължавѣтъ да сѣ ловѣтъ, проваждѣтся прѣдъ сѣдилище-то и пріемаѣтъ заслуженно-то си наказаніе, безъ да сѣ глѣда отъ какъвъ родъ сѣ или какво значеніе сѣ имали тѣ помежду единовѣрци-тъ си. До сега отъ тѣзи виновни сѣ убити прѣдъ очитѣ на всичкій-тъ народъ до 167 души, между кон-то сѣ сѣ намирали доста благородни Турци. Ето собствени-тъ думи на Н. П. Фуадъ пашѣ, въ кон-то той съобщава отъ 18 Авг. на Високѣ-тъ Портѣ извѣстіе-то за това наказаніе на виновни-тъ:

„ Отъ 167 лица, осѣдени на смъртъ, помежду виновни-тъ, запрѣни за дѣятелно участіе въ дамасско-то събитіе, 56 сѣ обѣсѣха прѣдъ народъ-тъ днесъ, по пѣтища-та на градъ-тъ, и 111 сѣ опушѣха на общій-тъ дамасскій мегданъ; заслужени-тъ наказания сѣ наложили и тѣй публично, безъ да сѣ развали, поради присѣтствіе-то на войска-тъ, спокойствіе-то, кога сѣ изврѣшаваше умъртвяваніе-то.

„ Помежду онѣзи отъ виновни-тъ, кон-то най много заслужѣваха смъртно наказаніе, сѣ намѣриха хора отъ значителни фамилии, и тѣ сѣ умъртѣвиха безъ разлики.

„ Като сѣ свърши издирваніе-то и за други-тъ виновни и имѣ сѣ докажѣтъ прѣстъпленія-та, и тѣ ще бѣдѣтъ наказани публично іедини слѣдъ други. Сѣщо и онѣзи, кон-то ще заслужѣтъ да сѣ

туріахъ въ прагъ или да ся запрѣтъ въ крѣпости-тъ, ще ся про-
водѣтъ отъ Бейрутъ въ Цариградъ.

„Мюшпринъ-тъ и обвинени-тъ офицери ся сѣдѣтъ отъ воен-
ній-тъ Съѣтъ, нареденъ за това. Като нѣма да ся посрѣщне нѣ-
кое прѣпятствіе, ако ся запрѣтъ тѣ на мѣсто-то, утрѣ и тѣ ще
бѣдѣтъ запрѣни“.

Между убити-тъ ся намирали и таквизи първи хора, кон-то
народъ-тъ почиталъ за святи. Іединъ отъ тѣхъ, Шейхъ, былъ хва-
ненъ по жалби-тъ, кон-то принесли на Фуадъ пашѣ домочадія-та
на нѣкои убити прѣстѣпници. Тѣ ся явили прѣдъ Н. Пр. съ плачъ:
„защо да ся убивахъ, казали тѣ, бащи-тъ ни, мѣже-тъ ни, сыно-
ве-тъ ни, братіа-та ни, кога-то онзи, кой-то ги подбуждаше да ся
бунтувахъ и да убивахъ Христіане-тъ, іе живъ и свободенъ?“

Освѣтъ тѣзи примѣрни наказанія, кон-то уплашили Мусулмане-
тъ и дали дързость на Христіане-тъ, Н. Пр. Фуадъ паша іоше за-
повѣдалъ да ся испраздни пай хубава-та махля въ Дамаскъ, Дилка
Наватъ махлеси, и да ся населатъ отъ Христіане-тъ, понеже въ Бей-
рутъ, гдѣ-то веки ся събирѣтъ нашошедши до 25 хиляди, нѣма
мѣсто за тѣхъ. Голѣми-тъ и свѣтли-тъ къщи на тѣзи махля ще
дадѣтъ свободно помѣщеніе на сиромаси-тъ Христіане, кон-то до
сега ся държѣха въ крѣпость-тъ, и ще ги успокоѣтъ доста отъ
нешастія-та имъ. Н. Пр. заповѣдалъ да имъ ся дава потребна-та
пища, облека, покривала и пари. Той распратилъ іоше хора по
други-тъ махли да търсѣхъ грабижти-тъ момчета и момичета и вси-
чки-тъ изобщо жени и мѣжіе, кон-то сѣ ся намирали у Мусулма-
не-тъ и сѣ ся отrekli отъ вѣрж-тъ си. По слѣдствіе на това
много жени и дѣца ся дали въ рѣцѣ-тъ на началство-то.

По жалбѣ-тъ на онѣзи, кон-то сѣ ся отrekli отъ вѣрж-тъ
си отъ страхъ или принужденіе, Н. Пр. Фуадъ паша отредилъ Да-
ниса Ефенди и докторъ Русиніана, да ся погрижѣтъ за удовлетво-
реніе-то имъ и да ги завѣрѣхъ пакъ въ вѣрж-тъ имъ вѣрж. Н.

Пр. не само зель мѣрки да ся не стѣснява релігіозна-та свобода на Христіане-тъ, но и пожелахъ да имъ ся памѣръхъ и искархъ домове, въ кон-то да могатъ тѣ да си изврѣшаватъ Богослуженіе-то, по обряди-тъ на вѣрѣ-тъ си.

За да ся удовлетвориѣхъ напълно Христіане-тъ за загубени-тъ си имущества, кон-то имъ похити или огнь-тъ или жадность-та на убійци-тъ, Фуадъ паша понесалъ 25 милиона гр. отъ Мусулмане-тъ и 4 отъ Евреи-тъ, понеже и тѣзи дурци-тъ пріемали участіе въ убійства-та и грабежъ-тъ.

Французска-та войска стигнѣла въ Сиріѣ. Началникъ-тъ ѿ Бофоръ д'Отпуль, обіавилъ, чи той не ще да направи никакое движеніе безъ прѣдварително споразумѣніе съ Фуадъ пашѣ.

Византистѣ ни извѣстива, чи Архіерен-тъ грѣцки и членове-тъ на *народно-то сѣбраніе* правили засѣданія въ патріаршіѣ-тъ съ цѣль да напишѣхъ имена-та на лица-та, кон-то ще ся повинѣхъ да участвуваѣхъ въ избраніе-то на патріархъ-тъ, кога дойде опрѣдѣлений-тъ день кой-то бѣше 17 Августъ; но, намѣсто да напишѣхъ имена-та, тѣ рѣшили да съставѣхъ синодъ отъ други лица, понеже по голѣма-та часть отъ архіерен-тъ, кон-то ся намиряѣхъ сега въ Цариградъ, сѣ подсудими. Съ този начинъ избраніе-то на патріархъ-тъ ся отлага за по нататакъ, противно на ново-то узаконеніе, кое-то назначаваше четирьстѣй-тъ день подиръ паденіе-то на патріархъ-тъ, за день, въ кой-то трѣбва да ся избере новъ. Сега имамъ край-тъ на Августа, но избраніе-то юще не ся ѣе започело.

Никакво узаконеніе не може да има силѣ-тъ на іедно узаконеніе прѣдъ великѣ-тъ църквѣ, или кое-то ѣе се іедно, прѣдъ грѣцкѣ-тъ цариградскѣ патріаршіѣ. Тя не ще законъ, кой-то туря редъ и ограничава страсти-тъ. Нейна-та стихія ѣе произволъ и злоупотре-

трѣбленіе съ святиникъ-тъ. Нали си съставиха Гърци-тъ іедно съ-
браніе отъ мірски и духовни членове ? Нали потрудиха напраздно
и нѣкои Български епархїи да избератъ и проводѣтъ прѣдставите-
ли ? Нали ся маѣха наши-тъ прѣдставители толкова врѣмя и хар-
чиха готови пари да слушатъ разсѣжденія-та на народно-то грѣ-
цко събраніе ? Нали узакониха Гърци-тъ нареди, какви-то имъ
тѣмъ исклучително понасъше ? Защо сега сами ги развалѣтъ и прѣ-
стъпѣтъ при първо-то имъ приложеніе ? Не казваха ли справедли-
во Българе-тъ , чи и да наредѣше нѣщо добро народно-то грѣцко
събраніе, добро-то нѣма да ся изпълни ? И іедна добра наредѣ ,
назначена за искорененіе на злоупотрѣбленія-та, не може да даде
добри слѣдствія, догдѣ власть-та ся намира въ рѣцѣ-тъ на онѣзи,
кои-то сж произвождали тѣзи злоупотрѣбленія, догдѣ сами подчи-
ненни-тъ не приѣмѣтъ право да дирѣтъ отчетъ отъ тѣхъ за всѣкъ
постѣпкъ и дѣйствиѣ, догдѣ, тѣй да ся рече, върховна-та власть
не влѣзе въ рѣцѣ-тъ на управяеми-тъ. Само кога туй стане, на-
редѣ-та ако іе добра, може да принася плодъ *по роду своему и*
по подобію.

Сега като Гърци-тъ и патріаршія-та имъ не изпълняватъ и
онѣзъ наредѣ, коїхъ-то тѣ направиха само за свой интересъ и за
да продължаватъ злоупотрѣбленія-та си съ върѣ-тъ, какво добро
може да чака нѣкой отъ тѣхъ ? Прочее Българе-тъ твърдѣ благо-
разумно направиха, чи не дадохѣ да ги излѣжатъ Гърци-тъ и то-
зи пѣтъ, ами ся оттеглиха отъ тѣхно-то съобщество по църковно-
то управленіе.

Убѣденъ, чи, като ся тури по скоро за Патріархъ нѣкой опы-
тенъ человекъ, побъркани-тъ работи на Гърци-тъ ще ся управѣтъ,
Византисъ скърби отъ лице-то на грѣцкій-тъ народъ, чи ся отлага
избраніе-то на Патріархъ-тъ за понататакъ отъ уреченній-тъ день.
Той казва, чи еднородци-тъ му съ нетърпѣніе чакали този день,
кої-то щѣлъ да іе спасителъ за грѣцкій-тъ народъ, за грѣцки-

тѣ народни интереси и за достоинство-то на великѣ-тъ църквѣ.
„Тѣ справедливо негодуваѣтъ, ся поражава грѣцкій-тъ вѣстникъ, и обвиняваѣтъ архіерен-тъ и първенци-тъ на народъ-тъ, като глѣдѣтъ това жално и достопаечно състояніе на народни-тъ ни работи (*сирѣчь чи Българе-тъ стоѣтъ отдѣлени и не припознаваѣтъ власт-тъ на патриаршиѣ-тъ*). Тѣ питѣтъ, коя је причина-та на това отлаганіе, но никой не може да даде добъръ отговоръ. Всички-тъ казваѣтъ, чи ся грижѣтъ за нарежданіе-то на народни-тъ ни работи, но всѣкій глѣда само частній-тъ си интересъ“. Слѣдъ туй Византисъ казва, чи не желай да излага всичко-то, що је станѣло въ вѣрмя-то на намѣстничество-то, за да не подразни юще повече негодованіе-то на еднородци-тъ си (*ще ся рече, чи лоши работи сѣ ставаѣли*), и призивава архіерентѣ и първенци-тъ на грѣцкій тѣ народъ да оставѣтъ страсти-тъ на стѣрнѣ и да изберѣтъ патриархъ, който да може да доведе църквѣ-тъ и народни-тъ работи на Гърци-тъ въ първото имъ състояніе (*сирѣчь да тури пакъ Българе-тъ подъ незаконнѣ-тъ и тираническѣ-тъ власт на грѣцкѣ-тъ патриаршиѣ*). Новъ итъ кой и несвѣдущъ въ работи-тъ щѣлъ, спорѣдъ Византисъ, да направи кораблетрушеніе. „Не је работа за малко, продължава той, по за всичко-то. Священнѣйши-тъ интереси и прѣимущества на народъ-тъ ся намиряѣтъ въ опасностъ, ако ся не въскачи на патриаршескій-тъ прѣстолъ мѣжъ, надаренъ съ горѣречени-тъ качества.“

Твърдѣ странно разсѣждава Византисъ, като чака толкова много за народъ-тъ си отъ едно лице, когато је извѣстно, чи и по-напрѣдъ Патриархъ-тъ је зависѣлъ отъ синодъ-тъ, а пакъ сега юще повече му ся смалява властъ-та, по ново-то узаконеніе.

Нашни-тъ съотечественици не сѣ на тозъ умъ гдѣто да си туриѣтъ пакъ ниѣ-тъ въ омотъ-тъ на грѣцкій-тъ патриархъ, слѣдъ като си съзнаха правдини-тъ, най паче кога никой итъма право да ги принуди на това съ силѣ, спорѣдъ високѣ-тъ воѣ-тъ на добро-желателнѣй-тъ ни царъ, изразенъ въ Хатти-хумайупъ-тъ. Това тѣ

отъ великденско-то приключеніе насамъ сж засвидѣтелствували съ много постыжки и продължаватъ да го потвърждаватъ съ нови. Следъ като ся отрекоха отъ подчиненіе на великж-тж църквж, понеже по релігіознж-тж си совѣсть не могатъ да ѝ припознаватъ надъ себе си духовно-то началство, и като ся исповѣдаха писмено, чѣ іедпнственнo-то духовно началство, коіе-то могатъ да припознаватъ, безъ да си повреждатъ спокойствіе-то на съвѣсть-тж, іе духовно-то началство при българскж-тж народнж църквж въ Цариградъ, тѣ вече и сега, като поиска гръцка-та патріаршіѣ пѣкоє си участіе отъ българскн-тѣ епархіи за избраніе-то на Патріархъ-тѣ, ся отговориха прилично на това странно исканіе. Като исповѣдватъ вснчкж-тж странность на тѣзъ постыжка отъ стѣрнж-тж на гръцкж-тж патріаршіѣ, коіѣ-то ги капи да участвуваж въ избраніе-то на гръцкѣй-тѣ патріархъ, когато тѣ веки ся формално отрекоха отъ подчиненіе на нейнж-тж противозаконнж власть, тѣ изново потвърждаватъ свое-то намѣреніе да не припознаватъ надъ себе си никоіѣ другж духовнж власть освѣнъ власть-тж на духовно-то началство при Българскж-тж народнж църквж. Това тѣ потвърдиха отъ много мѣста прѣдъ това дпріе-то съ нови подписи и печати. Едини отъ тѣхъ, какво-то жители-тѣ на търновскж-тж епархіѣ, до ру и отвѣтъ какъвъ да е не рачили да паправѣжтъ на тѣзи приканванія отъ гръцкж-тж патріаршіѣ, а други, какво-то Сливненци-тѣ отговорили, по отговоръ-тѣ си направили съобразенъ съ положеніе-то, кое-то сж пріели откъмъ гръцкѣй-тѣ патріаршескѣй прѣстола. Нѣй жалѣемъ, чи не можемъд а помѣстимъ, поради малко-то пространство кое-то ни остава, нѣкон отъ тѣзи писма, съ кои-то наши-тѣ съотечественници достойно свидѣтелствуватъ съ новж силж рѣшимость-тж, коя-то сж пріели іединъ пѣтъ за винаги откъмъ досегашиж-тж противозаконнж власть надъ тѣхъ на наречениж-тж великж църквж. Ще ся удовоествуваме да прѣдставимъ само на наши-тѣ читатели отзывъ-тѣ на англійскѣй-тѣ вѣстникъ въ Цариградъ *Деванъ*

Хералдъ, заради отричаніе-то на Българе-тъ да пріематъ участіе въ избраніе-то на гръцкій-тъ патріархъ, а тѣй и за брошурѣ-тъ на Г. Х. Николи Х. Д. Минчоолу, въ отговоръ на слово-то на Г. Ст. Каратеодори. Ето този отзивъ:

„Избраніе-то на гръцкій-тъ патріархъ си приближава. Българе-тъ въ Самоковъ, въ Софіѣ, въ Габрово, въ Кюстендилъ, въ Тръвнѣ, въ Балчикъ и въ други-тъ румелійски окрузи ся отрекоха въ този случай да си подадѣтъ гласъ-тъ за това избраніе, понеже *синелевсисъ-тъ*, (фенерска-та комиссія) като іе бытъ за Гърци-тъ, не ся отнася до Българе-тъ. Хаджи Николи Х. Д. Минчоолу издаде іединъ отговоръ на *Мамфлетъ-тъ* (1) на Доктора Ст. Каратеодори, и въ този си отговоръ той унищожавя заключенія-та на докторъ-тъ. Читатель-тъ, като направи сравненіе между двама-та противника, остава твърдъ увѣренъ, чи право-то іе на българскѣ-тъ стърнѣ, зашто-то прѣдставитель-тъ Българскій противотуря на благозвучни-тъ декламации и на громки-тъ думи на докторъ-тъ разсѣжденіе, пълно съ невъзмутимо спокойствіе, разсѣжденіе, кое-то намира силѣ-тъ си въ логикѣ-тъ и истинѣ-тъ “ (Шум. 83 Августъ 29).

Политическій Дневникъ.

Отдавна ся хортуваше, чи Гарибалди ще прѣмине съ войскѣ-тъ си въ твърдѣ-тъ земя на Неаполитанско-то Кралевство. Наконецъ той влѣзълъ веки и въ нейни-тъ области. Оръжіе-то му, за малко врѣмя направило голѣми успѣхи. Важна-та крѣпость Режжіо не му ся дълго противила. Жители-тъ на Базидикѣ-тъ, на Капитанѣ-тъ и на други нѣкои окрузи, кои-то сѣ въ растодніе отъ Неаполь до двацѣтъ мили, сѣ ся напълно подигнали за да дѣйствуватъ наіедно съ неговѣ-тъ войскѣ. Царски-тъ войски тѣрятъ

(1) Съ тѣзи дума, която ще рече сатирическа брошура, *Леванъ Хералдъ* нарича слово-то на Г. Ст. Каратеодори.

пораженія и много отъ тѣхъ ся прѣдаваѣтъ доброволно на Италиенскій-тъ герой. На царь-тъ не останѣло нищо друго освѣнъ да бѣ-га отъ столицѣ-тъ си и да наѣри по безопасно мѣсто за себе си. Спорѣдъ послѣднихъ-тъ новини, той дѣйствително оставилъ столицѣ-тъ и ся удалилъ съ войскѣ-тъ си въ Гаетѣ, укрѣпенъ градъ бли-зо до папскѣ-тъ дѣржавѣ, като протестувалъ противъ посегнува-нія-та, кои-то могатъ да бѣдѣтъ направени врѣхъ права-та на династія-та му. Въ възглашеніе-то, кое-то обнародвалъ въ побѣгвапіе-то си, той обіавилъ чи ся удалява въ Гаетѣ за да предварди Неаполь отъ нещастія-та на войнѣ-тъ. Римско-то, австрійско-то и русско-то посолства си снесли пандери-тъ. Гарибалди не ся забавилъ да влѣзе въ Неаполь, слѣдъ побѣгнуданіе-то на Краль-тъ.

Но какво ще излѣзе по пататакъ, слѣдъ като прави такива голѣми крачки движеніе-то за съединеніе на всичкѣ Италиѣ подъ єдинѣ скипетръ? Ще ли да излѣзе голѣмъ ущебръ за самостоятелность-тъ на Италиѣ както ся бон Таинсъ, или тази страна ще бѣде щастлива да прѣ-побѣди всички-тъ мѣчнотѣи и да ся види, както ся хортуваше, чи *та* сама на себе си веки принадлежи. Несъмѣнно іе, чи колко-то но много ся приближава орѣжіе-то на Гарибалди до цѣль-тъ си, тол-кози по голѣми безпокойства възникваѣтъ защото както знаемъ, послѣдния-та цѣль на сегашне-то италиаско движеніе іе Венеція, [за завоева-ніе-то на кой-то прѣдстои война съ Австрійѣ. Ако тази дѣржава и да не іе испратила до Піемонтъ заплашителнѣ потѣ, спорѣдъ ка-кто съдѣржѣха нѣкои слухове, за кои-то упомянахми въ дѣрнѣ-тъ книжицѣ — по крайней мѣрѣ тѣѣ увѣряваѣтъ австрійски-тъ вѣстни-ци, и исто-то засвидѣтелствувалъ Лордъ Палмерстонъ въ англійскій-тъ парламентъ — , но взаимни-тъ приготвления на двѣ-тъ сили слѣдватъ. Австрія ся сили освѣнъ туй да си наѣри поддрѣжкѣ въ Германски-тъ царства. Тя, слѣдъ като не можѣ да овѣрже Пруссійѣ да ѣ помага, кога нападнѣтъ врѣхъ неѣ Италиенци-тъ, за да отѣр-ваѣтъ венеціанскѣ-тъ областъ, трудилася и успѣла, спорѣдъ както увѣрява єдна депеша отъ Мюнхенъ, да заключи сѣюзъ съ Баварійѣ, коя-то ся обѣзала, кога ся отвори война между Австрійѣ и Италиѣ, да занеме Тироль. Но Австрія, да не забравями, има и друга іоше

болкіѣ — Венгріѣ, въ коѣм-то волненіе-то ся не умирява, но іоше по много ся усилва. Всичка Венгрія празнувала день-тъ на Св. Стефана, венгерскаго краля, безъ различіе на племя и на религіѣ и му дала характеръ истинно народенъ. На много мѣста католически-тъ священники излѣзвали тържественно отъ църкви-тъ наедно съ народъ-тъ и отхождали въ православни-тъ, протестански-тъ, и дору еврейски-тъ храмове. Градъ-тъ Темешваръ, коѣ-то бѣше направенъ въ 1849 год. главенъ градъ на сѣрбско-то воеводство и празнуваще всѣмъ годниѣ това си повяшеніе, тѣмъ годниѣ го не празнуваѣ, но пріѣлъ участіе, въ тържественно-то празнуваніе на св. Стефана наедно съ други-тъ венгерски градове. Най послѣ, трѣбва да кажемъ, чи кога гарибалди завладѣѣ всичкѣ други Италіѣ освѣтъ Венеціѣ, той ще може да дигне противъ Австріѣ, спорѣдъ какво-то мисли Мориниѣ Постъ, органи-тъ на Лорда Палмерстона, отъ 250 до 300 тис. войскѣ. Слѣдователно іоше нѣма много мѣсто за подобно страхуваніе, какво-то показалъ Танимъ за бѣдуцность-тъ на Италіѣ.

На 23 Авг. (п.) Императоръ-тъ Французскій и императрица-та излѣзли отъ Сенъ-клу за да отидѣтъ да посѣтѣтъ Савойѣ и Ниццѣ, италіенски-тъ области присъединени до Франціѣ и стигнали въ Шамбери на 27. Т. Т. В. В. ся приѣмали отъ жители-тъ по пѣтъ-тъ съ въсторгъ. Въ Ліонъ рѣботници-тъ си засвидѣтелствували благодарность-тъ и радость-тъ съ іедно писмо, подадено на императоръ-тъ и покрито съ по много отъ сто тис. подписи. Н. И. В. казалъ въ този градъ іеднѣ политическѣ рѣчь, коѣ-то, като ся искючѣтъ думи-тъ относящися до недовѣріѣ-тъ къмъ Франціѣ, іе миролюбива.

Императоръ Наполеонъ и французски-тъ вѣстници сѣ доста хортували противъ недовѣрія-та, коѣ-то имѣтъ други-тъ държави откъмъ Франціѣ; но тѣзи недовѣрія не прѣставѣтъ. Сега тѣ сѣ достигнали іедниѣ значителенъ размѣръ. По причинѣ на тѣзи недовѣрія откъмъ французскій-тъ императоръ, Австрія, Пруссія и Россія ся види да ся сближавѣтъ помежду си. Боятся да не бы Франціѣ да иска да ся воспользува съ тѣзи движенія, коѣ-то ставѣтъ въ И-

таліѣ и на Вѣстокъ, и за туй происхожда това сближеніе. Отношенія-та на Франціѣ и откъмъ Англіѣ не сѣ добръ. Спорѣдъ извѣстія-та отъ Лондонъ, прѣговори-тъ заченати между двѣ-тъ сили и основани на императорово-то писмо до Персии, не сѣ юще довели работѣ-тъ до нищо. Охлажденіе-то помежду два-та двора сѣ продължава.

Англіѣскій-тъ парламентъ сѣ затворилъ. Рѣчь-та на Кралева-та, коя-то сѣ произнесла при затваряніе-то на засѣданія-та, съдържи туй, кое-то всички-тъ знаѣтъ. Никой не може запримѣръ да сѣ научи нѣщо отъ обіавленіе-то на кралева-та, чи събытія-та въ Италіѣ сѣ важни, чи спокойствіе-то на други-тъ царства нѣма да сѣ смути, ако сѣ никой отъ стѣриж не намѣси въ работи-тъ на апененскій-тъ полвиноостровъ. Впрочемъ рѣчь-та іе въ високѣ степенъ миролюбива. Отъ неѣ може да сѣ види, чи Англія има твърдѣ рѣшимость да прѣдупарди Европѣ отъ нещастія-та на іеднѣ новѣ войнѣ.

Князесвнй Дневникъ.

Народне песме Македонски Бугара. Подъ това заглавіе іединъ сърбскій ученъ, Г. Стефанъ И. Верковичъ, іе въспріелъ да издаде нѣсни-тъ, кои-то той събиралъ по Македоніѣ като пѣтувалъ по много отъ 9 години по тѣзи стѣриж и по околини-тъ прѣдѣли на европейскѣ Турціѣ, за да търси древности отъ всѣкакъвъ родъ. Той іе веки издалъ въ Бѣлградъ іединъ томъ отъ събрани-тъ си нѣсни и има намѣреніе да издаде и другій юще. Издадени-тъ томъ съдържи садѣ 335 женски нѣсни. Тѣ сѣ раздѣлени на великенски, гергевски, константиновски, петровски, аргатски, свадбарски, лазарски и нѣсни на хоро-то.

Достойно іе за забѣлѣжаваніе, чи издатель-тъ на тѣзи нѣсни събралъ само отъ іеднѣ женѣ до 270 разни нѣсни. Спорѣдъ Г. Верковича, тази жена на имя Дачина, іе достойна да сѣ нарече

Българскій Омиръ. Иоще въ младитѣ си години тя осѣщала въ себеси толкова голѣмъ любовь къмъ пѣснитѣ и пѣніето, щото, ако чувала чи има пѣ-кой мажъ или жена въ околини-тѣ мѣста да знаѣтъ много пѣсни, тя не мирувала догдѣ не ѝ искажѣтъ всички-тѣ, които тѣ знаѣтъ. Ней ѝ стигало единъ пѣтъ да чуй единъ пѣснѣжъ, за да ѣъ запомни. Кога была на 16 години, всички-тѣ ближни села ѣъ викали, кога имали свадбѣжъ, да води хоро-то. Толкосъ ѣъ почитали за добро-то ѝ пѣніе. Тя припоминовала пѣсни-тѣ, кои-то искажала на Г. Верковича, по гласъ-тѣ имѣ, сирѣчь като ѝ дохождалъ на умъ-тѣ лѣкой гласъ, кой-то чувала, дохождала ѝ на умъ-тѣ и пѣсня-та по този гласъ.

Колко је полезно събраніе-то на наши-тѣ пѣсни откъмъ изуче-ніе-то на іазикъ-тѣ, на прави-тѣ и даже исторіѣжъ-тѣ на народъ-тѣ ни, за всѣкого је іавно. Наши-тѣ съотечественници трѣбва поради това да сѣ твърдѣ благодарни на Г. Верковича за това изданіе на единъ часть отъ пѣсни-тѣ имѣ, толкосъ повиче чи събранны-тѣ отъ него пѣсни іоще нѣйдѣ не сѣ намирѣтъ печатани. Колко бы было желателно, да сѣ поіави подобно събраніе и за пѣсни тѣ на други-тѣ Българе.

Г. Верковичъ заключава отъ пѣсни-тѣ на македонски-тѣ Българе, чи Български-тѣ Славене не сѣ си изгубили поетическо-то чувство, но сѣ равни на други-тѣ Славене по много-то си прѣкрасни народни пѣсни.

Кога записвалъ пѣсни-тѣ, той сѣ трудилъ, както самъ увѣрѣва, да ги записва тѣжъ сѣщо, както ги чувалъ отъ уста-та на пѣвци-тѣ и пѣвци-тѣ.

Въ край-тѣ на пѣсни-тѣ Г. Верковичъ турилъ и единъ краткъ рѣчникъ за обіясненіе на онѣзи думи, кои-то не сѣ динъ разумителни за Сърби-тѣ.

Нѣй припорѣчвами тѣзи книгѣ на наши-тѣ съотечественници и сѣи увѣрени, чи онѣзи, кои-то сѣ ѣъ придобіѣтъ, ще осѣтѣтъ отъ четеніе-то ѝ наіедно съ пріятность-тѣ и ползѣжъ. Цѣна-та ѝ је четире цванцика.

Наши-тѣ Г. Г. Книгопродавци не ще сбѣрѣжѣтъ ако сѣ наку-пѣжѣтъ по нѣколко екземплара и отъ тѣзи любопитни книгѣ и ѣъ при-бавѣжѣтъ къмъ други-тѣ книги, кои-то имѣжѣтъ за продажъ.

Въ слѣдующѣ-тѣ книжицѣжъ ще похортувами и за съчиненіе-то на Г. Раковскаго: *нѣколко рѣчи о Аспѣню първому, великому царю болгарскому и сыну му Аспѣню второму*, кое-то сѣ появи вски тука прѣзъ този мѣсяцъ.

скій-тъ дворъ и тамъ ся просвѣтила съ христіанство-то. — Туй вліяніе ся усилило іеңе повече.

Царствованіе-то на Бориса-іазичника было изобщо нещастливо: той искалъ да отмъсти на Сърби-тъ (тъхъ тогава управялъ Мунтимиръ, снѣ-тъ Властиміровъ), за несподучваніе-то на бащѣ му Пресеяма, но походъ-тъ пакъ ся свършилъ съ негово поразяваніе; Борисъ былъ длъженъ да иска миръ 3); войны-тъ му съ Гърци-тъ (843—852), кои-то впрочемъ были незначителни, были и тѣ безславни; опитваніе-то му да влѣзе въ съюзъ съ Паннонски-тъ Славене противъ Франки-тъ (853) пѣмало успѣхъ. Най послѣ, въ 860 г., страшень гладъ и моръ посѣтили Българіѣ; народъ-тъ мрѣлъ; Борисъ не зналъ какво да прави, а въ сѣщо-то врѣме Гърци-тъ, като видѣли положеніе-то му, зели да го заплашваѣтъ съ войнѣ. — Безпрекъсвани-тъ бѣдствіа не могли да не дѣйствуватъ силно врѣхъ Бориса, да не ся чинѣтъ, като Божіе наказаніе, проведено на малодушній-тъ, кой-то видѣлъ истинѣ-тъ и не ся рѣщавалъ да ѣъ признай, убѣденъ отъ сестрѣ си, — име-то ѣе забравено, — той ся помогнулъ на христіанскій-тъ Богъ, и народно-то бѣдствіе станѣло по лекко, Българія оживѣла; Борисъ повѣрвалъ. — Монахъ Методій му былъ наставникъ въ христіанскѣ-тъ вѣрѣ: тѣй іединогласно показваѣтъ Гръцки-тъ и Славенски-тъ памятници, и дирни-тъ свидѣтел-

3) Положеніе-то на Бороса, кой-то изгубилъ въ Сърбіѣ войска-тъ си, было тѣй затрудително, що-то, като заключилъ миръ, той молилъ двама-та снѣнове Мунтимірови, Борена и Стефана, да го испроводѣтъ до границѣ-тъ, до Расѣ (сега нови Базаръ на р. Рашка: ето колко далечъ на западъ ся простирала Българіѣ): тукъ тѣ ся раздѣлили като пріятели, Борисъ далъ на Сръбски-тъ князіе богати дарове, а тѣ му поднесли, дума Константинъ Багрянородний, като на гостъ, (*χάριν ξενίων*), двама роби, два сокола, двѣ бучета и 90 кожи: коіе-то, у Българе-тъ іе знакъ на договоръ (*ὑπὲρ λέγουσιν οἱ Βούλγαροι εἶναι πάκτον*).

стувувать, чи този Методій былъ именно великій-тъ Солунскій святитель, братъ-тъ Кириловъ. Като ся отрекъль отъ воеводство-то, той, както іе извѣстно, станъль монахъ на Олимпъ; и послѣ туй зель да прѣвожда Св. писаніе. Кога-то най могущественна-та и най близка-та славенска държава ся готвѣла да приеме слово-то Божіе, възможно ли іе было, тези человекъ, кой-то възвѣщаваль и писалъ слово-то Божіе на славенскій іазикъ, да 'стон на стърнь? Самси Борисъ, спорѣдъ Гръцки-тъ лѣтописци, іе ще до кръстюваніе-то си, повикаль при себе си Методія; Борисъ расказъль тѣ, былъ страстенъ ловець (авджія), и повелѣль на Методіѣ да опише къщъ-тъ, въ коѣ-то той често ся спиралъ, въ врѣме-то на ловъ-тъ; а Методій, на мѣсто звѣрове и птици, му написалъ изображение на страшний-тъ смѣдъ, коіето тѣй поразило Бориса, щото той ся рѣшилъ да спасе души-тъ си отъ вѣчній-тъ огнь. Константинъ (Кирилъ), Методіевъ-тъ братъ, постѣтилъ ли е и той Българіѣ, за туй нѣма вѣрно извѣстіе, по друго яче не іе могло да бѣде, зашто-то въ 863 г. Св. Кирилъ стигналъ въ Великъ Моравіѣ, за гдѣ-то само іединъ пѣть имало прѣзь Българіѣ, а въ онѣзи врѣмена не можѣли за скоро да зематъ много пѣть, и хора, като Кирила, кога пѣтешествували, проповѣдали. Въ сѣкій случай основаніе-то на Христіанство-то въ Българіѣ было работа на Славенски-тъ просвѣтители, пѣрво тѣржество на славенско-то просвѣщеніе: както іе казано въ древни-тъ житіѣ, Методій нарѣкаль Бориса българско свое духовно чедо, Методій былъ наставникъ на българскій-тъ народъ въ Богочитаніе-то и въ православнѣ-тъ вѣрѣ.

По за да ся свѣрши самій-тъ обрядъ на кръстюваніе-то на българскій-тъ царъ, могло іе да ся покаже потрібно іедно повисоко въ Іерархіѣ-тъ лице, а не іединъ простъ монахъ. Борисъ вѣзъль въ сношеніе съ Гръцкій-тъ императоръ Михаила, обіавилъ му желаніе-то си да приеме христіанскѣ-тъ вѣрѣ и заключилъ съ Гръци-тъ вѣченъ миръ и сѣюзъ съ най изгодни условіѣ (той изискаль

да му се устѣпи область Загоріе 4), ко іа-то въ онуй врѣме была пуста, но чрезвычайно важна въ стратегическо отношеніе). Епископъ — спорѣдъ друго извѣстіе, архіепископъ св. Іосифъ 5), отишълъ отъ Цариградъ въ Българіѣ, кръстилъ Бориса и го нарѣкълъ Михаилъ. — Като се сподобилъ, съ благодать-тъ Божіѣ, да приеме христіанскѣ-тъ вѣрж, тѣи самси Борисъ 6) писалъ подиря, той заповѣдалъ на всичкій-тъ си народъ да се кръсти, а Българе-тъ (именно велможн-тъ, *болѣре-тъ*, спорѣдъ друго свидѣтельство), кога-то ги кръстили, всички-тъ іедногласно вѣстанали врѣхъ него съ голѣмо свирѣпство; казвали, чи той имъ далъ лошѣвъ за-копъ, искали да го убійхъ и да турѣтъ другого на прѣстолъ-тъ; но той отишълъ срѣщу тѣхъ съ войскѣ, побѣдилъ ги отъ малѣкъ до голѣмъ и, като ги уловилъ искамъ всички-тъ велможн и знаменити чловѣци съ дѣца-та имъ, а незнаменити-тъ хора помилялъ. Съ този начинъ побѣда-та на христіанство-то въ Българіѣ была въ исто-то врѣмя и торжество на царскѣ-тъ власть. Сега Христіанство-то окончательно се утвърдило въ Българіѣ, народъ-тъ ти-чѣлъ до кръщеніе-то, не достигало работници за обиліѣ-тъ жат-вѣ. Но сѣдено было Българіѣ тозъ часъ подиръ кръщеніе-то си да влѣзе въ прѣпирни-тъ, кои-то тогава раскѣсвали христіанскѣ-тъ

4) Южната урва на Балканѣтъ отъ сегашнѣ Ески-Загрѣ (Желѣзникъ) до Бургасъ. Туй устѣпваніе на цѣлѣ область доказва, чи Борисъ приелъ христіанскѣ-тъ вѣрж не по страхъ отъ Гърци-тъ, както се хвалѣтъ Византійски-тъ лѣтописци и както, по заимствуваніе отъ тѣхъ хортува Несторъ.

5) Видѣлъ изпискѣ-тъ отъ древній-тъ Прологъ, коѣ-то Г. Палаузовъ привелъ. (Вѣкъ Болгарскаго царя Симеона, 23)

6) Въ вѣпроси-тъ до Папѣ Николаю I, виж. *Responsa ad consulta. Bulgariis*, стр 17. — Извѣстіе-то за тѣзи побѣдѣ украсенно съ разни чудеса, се разнесло по всичкѣ Европѣ; виж. *Niemari Remensis annal.* а. 866.

църковъ; новообърнатий-тъ Българскій народъ, щомъ чулъ Христово-то име, былъ длъженъ да види святииѣ-тъ, колебаемъ отъ воле-ніе-то на хорско-то властолюбіе. Като ся възползувалъ съ кръще-ніе-то си, за да заключи вѣченъ миръ съ цариградскій-тъ дворъ и за да изиска да му ся устѣни іединъ значителнъ область, Борисъ ся обърналъ на другъ стѣриѣ, до Римскій-тъ папѣ Николая I и до Германскій-тъ кралъ Лудовика. Безъ стѣмгнѣ, той ся іе боѣлъ, Българіѣ съ вліяніе-то на грѣцко-то духовенство 'да не подпадне подъ завненность на Византіѣ. Той не іе можѣлъ да не знай голѣмъ-тъ прѣпирниѣ, коіа-то вече четири години ся про-дѣжавала, между Грѣцкѣ-тъ и Римскѣ-тъ църковъ, по поводъ-тъ на възведеніе-то Фотіево на патріаршество-то. Съ бога-то посолство проводилъ той въ Римъ, между други-тъ дарове на Св. Петра, ризницѣ-тъ, въ коіѣ-то той ся сражавалъ противъ въз-бутованни-тъ приве рженници на іазичество-то; той ся оплаквалъ, чи въ Българіѣ Гърци, Арменци и др. кръщавѣтъ и проповѣдвѣтъ разногласно, чи нѣкой-си священникъ самозванецъ, отъ Гърци-тъ, кръстилъ много народъ, чи даже Евреи-тъ ся явіавали да проповѣ-двѣтъ въ Българіѣ, и искалъ отъ папѣ-тъ вѣроучители, наставле-нія, книги. Като лѣскалъ притязанія-та му врѣхъ върховнѣ-тъ власть надъ всѣкѣ-тъ църквѣ, Борисъ го молилъ да възведе Бл-гаріѣ на степенъ на отдѣлно Патріаршество: туй іе знакъ, чи цѣль-та му іе была да ся откъсне отъ духовно-то прѣобладаніе на Ви-зантіѣ. Папа-та ся зарадвалъ неписказанно, чи цѣль народъ, толко-зи ближенъ до Грѣцкѣ-тъ столицѣ и толкози опасенъ за неѣ, тѣй нечакапно ся обръща до него. Той видѣлъ въ Българе-тъ най-вѣрно орудіе за да дѣйствува непосредственно врѣхъ Цариградъ, и тосѣ часъ проводилъ до Бориса двама епископи, съ книги и подро-бни наставленія за отговоръ на цитанія-та, кои-то Българе-тъ му прѣдложили.

СЪДЪРЖАНІЕ

на

ВТОРЪ ТЪ ЧЯСТЬ

ОТЪ

БЪЛГАРСКИ ТЪ ПЪСНИЦИ.

(Година III).

- 1) Иванъ Воинъ-тъ (Испанска приказка). стр. 1.
- 2) Слово изречено въ Българскъ тѣ народнѣ църквѣ въ Цариградѣ на 11 Маѣ, въ день тѣ на Св. Кирила и Методія. стр. 9.
- 3) Стари поселенія Славенски на Гръцкѣ тѣ земѣ. отъ А. Гилфердинга. стр. 16.
- 4) Нѣщо за избраніе то на Епископы тѣ въ Гръцкѣ тѣ Цареградскѣ патриаршиѣ. стр. 21.
- 5) Нѣщо за Книж. отъ съчиненіе то на Г. Миле. стр. 31.
- 6) Разговоръ между два ученика, връхъ Българскъ тѣ народность. стр. 36.
- 7) Разговоръ между трима ученика, връхъ ученію то на Българчета въ народно училище. стр. 41.
- 8) Дѣло отъ дѣла та на Гръцкѣ тѣ Цариградскѣ патриарханѣ. стр. 47.
- 9) Жилба, подадена до Высосъ тѣ Портъ отъ Цариградскы тѣ Българы въ послѣдни тѣ числа на Марта 1860 годиниѣ.
- 10) Свѣтулка. стр. 58.
- 11) Забѣлежванія на Лабригеръ. Богатъ и спромахъ. стр. 65.
- 12) Разни. стр. 67.
- 13) Кирилъ и Методій, Славянски просвѣтителы, подвижи тѣ на животъ тѣ имъ. стр. 69. 108. 185.
- 14) Матеріали за Исторіѣ тѣ на свободѣ тѣ за писаніе то въ древнѣй тѣ Мѣръ, и за цензурны постановленія до XVIII столѣт. стр. 81
- 15) Травовѣди. стр. 85.
- 16) Сѣнь. стр. 88.

- 17) За народни тѣ пѣсни у Южни тѣ Славяно спорядъ. Юрій Венелина. стр. 93. 145. 172.
 - 18) Отговоръ на словото на Г. Каратеодори. стр. 104. 176. 200. 237
 - 19) Църъ за Охтикъ тѣ стр. 121.
 - 20) Нещастна фамилія. Кратка Българска новѣсть съчинена отъ В. Д. стр. 123. 158. 192. 229.
 - 21) Истинско събытіе въ живо прѣданіе (за послѣдняго Патріарха Охридскаго Арсенія). стр. 139.
 - 22) Различни. Употрѣбленіе на злато то стр. 149. Музика. стр. 150
Художество. стр. 151. Врѣме. стр. 151. Икономія. Ревнованіе.
Обычь. Забавителенъ опытъ. стр. 152.
 - 23) Статія отъ Брюссельскый тѣ Вѣстникъ Левантъ, за Българо-гръцкый въпросъ. стр. 154.
 - 24) Мѣстный управитель на градъ-тъ Галве. стр. 164.
 - 25) Исполниска шайна съ паръ въ Америкъ. стр. 189.
 - 26) Естествена Исторія на чловѣка. стр. 220. 257.
 - 27) За Българскъ тѣ Граматикъ отъ Г. Мирковича. стр. 224.
 - 28) Копривщица. Географическо и историческо прегледваніе нейно. стр. 262.
 - 29) Български народни пѣсни. стр. 30.
-

С Ъ Д Ъ Р Ж Е Н И Е

на

ВТОРЖ-ТЖ ЧЯСТЬ

отъ

СЪВРЪМЕННАЖ-ТЖ ЛѢТОИИСЬ

на

БЪЛГАРСКИ-ТЫ КНИЖИЦИ.

(Година III.)

- 1) За Българо-гръцкый-тъ църковенъ въпросъ. стр. 1. 12. 33. 52
65. 79. 111.
- 2) За Българско-то въ Цариградъ училище стр. 5.
- 3) За нѣтуваніе-то на Великій-тъ Везиръ по Европейскѣ Турціѣ.
стр. 9. 32. 70. 78.
- 4) За истрепваніе-то на христіани-тѣ въ Ливанскы-тѣ горы и Да-
маскъ, и за слѣдствія-та. стр. 32. 50. 63. 71. 76. 85. 94. 97-
109.
- 5) За убійство-то въ Сопоть. стр. 51.
- 6) Свѣтъ подъ прѣдсѣдательство-то на Рушди пашѣ за имперскы-
тѣ сметки и финанцы. стр. 52.
- 7) Писмо отъ Габрово до Негово Высокопреосвященство Г-па.
Иларіона. стр. 69.
- 8) Безпримѣренъ случай въ Софіѣ. стр. 70.
- 9) Сбѣваніе между Протестанти и Арменци. стр. 70.
- 10) Помощь за Сирійскы-тѣ Христіани. стр. 96.

а) Политическый Дневникъ.

Стр. 6. 17. 35. 71. 85. 97. 115.

- 1) За Гарибалди, възстаніе-то Сицилійско и Неаполитанскый царь.
стр. 7. 17. 35. 53. 72. 90. 101. 115.

- 2) За вѣсточный въпросъ, или за Турціѣ стр. 19.
- 3) Савойя и Ницца ся отдавать по вышегласіе на Франціѣ стр. 23 39. 58. 117.
- 4) За вижданіе-то на Импер. Наполеона съ Прусскій-тъ князь управитель. стр. 37. 57.
- 5) За вижданіе-то между князя управителя Прусскій и Австр. Импер. стр. 75. 92. 105.
- 6) Замѣчательно Наполеоново писмо до Персїи. стр. 87.
- 7) Слѣдствіе-то на Итальянско-то движеніе въ отнашеніе къмъ Австрійѣ стр. 116.
- 8) Недовѣрія-та въ Европѣ откъмъ Франціѣ стр. 117.

6) Близкоуевный Дневникъ.

Стр. 8. 24. 40. 59. 93. 118.

- 1) За монашанкы-тъ калугери. стр. 24.
- 2) Писмо отъ Д. Поновъ за Сборникъ-тъ му. стр. 27.
- 3) За Цариградскый вѣстникъ, и разны брошурки относительно за Българогръцкый църковенъ въпросъ. стр. 59.
- 4) За книгѣ-тъ „Първа Храма“ отъ Т. Шишкова. стр. 60.
- 5) За Българскѣ-тъ Грам. отъ Д. Г. В. Мирковича стр. 93.
- 6) За книгѣ-тъ „Народни пѣсни на Македонски-тъ Българе“ стр. 118.
- 7) За книгѣ-тъ „О Асѣно първому“ стр. 119.

Добавление. Исторія-та на Българе-тъ въ Книж. 9. 10. 11. 12. 14. 16.

Изгубивши послѣдовавши въ брой 11 исправени на стр. 62.

БЪЛГАРСКИ КНИЖНИЦИ.

ПОВРЪМЕННО СИСАНЕ

НА

БЪЛГАРСКИ-ТА КНИЖНИЦА.

РЕДАКТОРЪ

Т. СТОЯНОВЪ — БУРМОВЪ.

ЧАСТЬ III.

ГОДИНА III.

ЦАРИГРАДЪ-БЕИОГЛУ

Въ Печатницѣ-та на Ц. Вѣстникъ и Съдружіе.

1860.